

Univerzita Palackého v Olomouci
Právnická fakulta

Kateřina Zetková

Kárná odpovědnost soudce v České republice

Diplomová práce

Olomouc 2016

Prohlašuji, že jsem diplomovou práci na téma „*Kárná odpovědnost soudce v České republice*“ vypracovala samostatně a citovala jsem všechny použité zdroje.

V Olomouci dne 25. listopadu 2016

.....
Kateřina Zetková

*Na tomto místě bych ráda poděkovala vedoucí mé diplomové práce **JUDr. Kláře Hamul'ákové, Ph.D.** za její ochotu, velmi vstřícný přístup, poskytnutí odborných rad a cenných připomínek, které mi velmi pomohly při zpracování této práce. Rovněž by ráda poděkovala svým rodičům, kteří mne velmi podporovali nejen při psaní této práce, ale během celého studia.*

Obsah

Seznam použitých zkratk	6
Úvod	7
1 Úvod do problematiky kárné odpovědnosti - moc soudní a soudce v právním řádu České republiky	10
1.1 Moc soudní a její právní úprava	10
1.2 Soudce v právním řádu České republiky	11
1.2.1 Předpoklady pro výkon funkce	11
1.2.2 Ustanovení do funkce	13
1.3 Povinnosti soudce	14
1.3.1 Vázanost zákonem	14
1.3.2 Nezávislost a nestrannost	15
1.3.3 Povinnost zachovávat důstojnost soudcovské funkce	15
1.3.4 Povinnost mlčenlivosti	16
1.3.5 Odborná úroveň	16
2 Kárná odpovědnost soudce	17
2.1 Pojem kárná odpovědnost	17
2.2 Právní povaha kárné odpovědnosti	18
2.3 Kárná odpovědnost a odpovědnost za škodu	19
2.4 Pojištění soudce	22
3 Kárné řízení	23
3.1 Pojem kárného řízení	23
3.2 Kárný soud	23
3.2.1 Kárný senát a jeho složení	23
3.2.2 Podmínky pro členství v kárném senátu	25
3.3 „Problém“ jednoinstančnosti kárného řízení	25
3.4 Průběh kárného řízení	27
3.4.1 Kárný návrh a jeho podání	27
3.4.2 „Kárné jednání“	28
3.4.3 Závěr kárného řízení	29
4 Kárné provinění	31
4.1 Pojem kárné provinění a jeho právní úprava	31

4.2	Případy kárných provinění v praxi.....	32
4.2.1	Průtahy a nečinnost.....	35
4.2.2	Nedodržení lhůty.....	37
4.2.3	Nezákonné či nedbalostní nakládání se spisem	37
4.2.4	Jiná pochybení v rámci výkonu funkce	38
4.2.5	Ostatní provinění (etika, nevhodné chování, alkohol).....	38
4.3	Tvůrčí volno, jako možný nástroj prevence.....	39
5	Kárné opatření.....	41
5.1	Pojem kárné opatření.....	41
5.2	Kárná opatření v praxi	41
5.2.1	Důtka.....	42
5.2.2	Snížení platu.....	42
5.2.3	Odvolání z funkce	44
5.2.4	Upuštění od uložení kárného opatření	45
5.3	Institut výtky drobných nedostatků a poklesků	46
5.3.1	Pojem „výtky“	46
5.3.2	Kárné opatření vs. výtky	46
	Závěr	50
	Seznam použitých zdrojů.....	54
	Seznam příloh	65
	Abstrakt / Summary	67
	Seznam klíčových slov / Keywords.....	68

Seznam použitých zkratk

ESLP	- Evropský soud pro lidská práva
LZPS	- ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod ve znění pozdějších předpisů
NS	- Nejvyšší soud České republiky
NSS	- Nejvyšší správní soud České republiky
OSŘ	- zákon č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů
Úmluva	- sdělení č. 209/1992 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících
ÚS	- Ústavní soud České republiky
Ústava	- ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů
TZ	- zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
TŘ	- zákon č. 141/1961 Sb., trestní řád, ve znění pozdějších předpisů
ZSS	- zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
ZŘS	- zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, ve znění pozdějších předpisů
ZŘSSZE	- zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů

Úvod

Pojem právní řád označuje soubor určitých pravidel a norem. Existenci jakéhokoliv systému pravidel však od nepaměti doprovází také jejich porušování, a proto je nutno vytvořit funkční kontrolní systém, který bude porušování stanovených pravidel účinně postihovat. V našem právním řádu je kontrola přinášena skrze moc soudní, resp. soudnictví, jehož výkon patří k nejstarším funkcím státu.¹ Soudy jsou povolány především k tomu, aby zákonem stanovenými metodami a zákonem stanovenými procesními formami poskytovaly ochranu právům a právem chráněným zájmům.² Soudce, jakožto personální prvek, představuje klíčový element každého soudního systému.³ V roce 2004 J. Jirsa, tehdejší prezident Soudcovské unie ČR, charakterizoval specifičnost výkonu soudnictví takto: „*Nerozhodujeme totiž o nějakých normách, technických záležitostech, parametrech, o věcech odtržených od reality všedního dne, ale o věcech z té všední reality přímo vyvěrajících, a hlavně a především o osudech. O osudech lidských, a právě to činí naše povolání – poslání – tím jedinečným, výjimečným a mnohdy bohužel neopakovatelným.*“⁴ Výjimečnost povolání soudcovského je potom dána také tím, že soudce je reprezentantem jedné ze tří složek státní moci.⁵

Podnětem pro psaní této diplomové práce pro mne byly ostré debaty a kritické články ze strany odborné i laické veřejnosti na téma české soudnictví a osoba soudce. Odpovědnost soudce a (ne)efektivnost či (ne)funkčnost českého soudnictví představuje bezesporu problém, ohledně kterého se vedou diskuze bez jasného závěru. Hlavní otázkou vyvstávající z těchto diskuzí, tj. „jaký by soudce měl být“, dle vyjádření D. Zemanové, současné prezidentky Soudcovské unie ČR, nelze s obecnou platností zodpovědět, avšak je nutné diskutovat o tom, jaké vlastnosti a schopnosti by soudce měl či naopak v žádném případě neměl mít.

Kárné odpovědnosti soudce dle mých dosavadních poznatků není v odborné literatuře věnována přílišná pozornost a toto téma se spíše opomíjí. Přestože osoba soudce a výkon jeho funkce, zejména v posledních letech, podléhá „palbě“ ostré kritiky, nebyla doposud sepsána ucelená monografie hlouběji se zabývající tímto tématem. Vyvstává otázka, zda za neexistencí podrobnější a ucelené monografie stojí citlivost tématu či jiná skutečnost. Mám

¹ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část první: řízení nalézací.* 8. nezměněné vydání. Praha: Leges, 2015, s. 26.

² HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník – soudní moc* [online]. www.beck-online.cz, 2009 [cit. 5. září 2016]. Dostupné na <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfwp64zrguxhg33vmrxgsx3nn5rq&groupIndex=0&rowIndex=3531>>.

³ BAXA, Josef. Osobnost soudce vnějším pohledem. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 10-11, s. 25.

⁴ JIRSA, Jaromír. *Slovo prezidenta - červen* [online]. www.sucr.cz, červen 2011 [cit. 5. září 2016]. Dostupné na <<http://www.sucr.cz/zpravy-a-stanoviska/slovo-prezidenta/27-slovo-prezidenta---cerven.html>>.

⁵ JIRSA, Jaromír a kol. *Klíč k soudní síni: příručka pro začínající soudce a advokáty.* Praha: LexisNexis CZ, 2006, s. 14.

však za to, že se jedná o téma velmi zajímavé a společensky důležité.

Hlavní problém při čtení kritických komentářů týkající se výkonu funkce soudce lze spatřovat v tom, že soudci jsou velmi často kritizováni za to, jakým způsobem svou funkci vykonávají. Bohužel však zcela chybí názory a rady ze strany kritiků, jak situaci zlepšit, resp. jak „zlepšit funkčnost českého soudnictví“. Na konci roku 2012 se v rámci konference pořádané Soudcovskou unií ČR na téma „*Osobnost soudce vnějším pohledem*“ vyjádřil T. Lichovník, tehdejší prezident Soudcovské unie ČR k velmi kritizovaným průtahům v řízení tak, že: „*mnohdy se setkáváme s tím, že asi je požadován spíše soudce, který je zaměřený na výkon, ale myslím si, že tato představa platí pouze v případě, pokud nemá rozhodovat o mně. Pokud má soudce rozhodovat o mně, pak si rozhodně nepřeji, aby byl zaměřen na výkon, ale spíše na hledání spravedlnosti.*“ Z výše uvedeného je zřejmé, že hlavní roli by při výkonu funkce soudce měla hrát kvalita rozhodnutí, nikoli pouze rychlost, s jakou bude soudce schopen jednotlivé případy vyřizovat, a to navzdory společenskému tlaku a očekávání zrychlení činnosti soudů v posledních letech. Mám za to, že stejně významné jako hledisko času je i hledisko spravedlnosti, jehož důsledné uplatňování může významnou mírou přispět k „popularitě“ soudcovského stavu u veřejnosti a většímu naplnění legitimního očekávání účastníků soudních řízení.

Systematicky svou práci člením do 6ti hlavních kapitol. Přestože práce nese název „Kárná odpovědnost soudce v České republice“, považuji za účelné její první část věnovat exkurzu do problematiky, tj. otázkám moci soudní a postavení soudce v právním řádu České republiky. Druhá kapitola se zabývá již kárnou odpovědností soudce jako takovou, konkrétně v ní řeším otázku výkladu a právní povahy tohoto pojmu a okrajově zmiňuji také témata s kárnou odpovědností související, tj. odpovědnost za škodu a pojištění. Předmětem následující kapitoly je kárné řízení. V jednotlivých podkapitolách se zabývám vysvětlením tohoto pojmu, kárným senátem a jeho složením, problematikou jednoinstančnosti řízení a konečně průběhem kárného řízení. Na tuto problematiku logicky navazuje čtvrtá kapitola s názvem „Kárné provinění“, ve které se podrobněji seznámíme s pojmem a zejména s analýzou kárných provinění v praxi. Kárné opatření je pak tématem poslední kapitoly.

Při psaní práce jsem pracovala zejména s tištěnými zdroji, a to především s odbornými články v časopisech zaměřených na právní tematiku (zejména s časopisem Soudce vydávaným Soudcovskou unií), a to z důvodu absentující ucelené monografie zabývající se výlučně tématem kárné odpovědnosti soudců (jak je uvedeno výše), dále jsem vycházela z internetových zdrojů a samozřejmě z právní úpravy. Za nejdůležitější pramen pro vědecký přínos práce lze bezesporu považovat přehled jednotlivých rozhodnutí v rámci kárných řízení

v letech 2008-2016 získaných na základě žádosti o informace dle zákona č. 106/1999 Sb., o svobodném přístupu k informacím podané u NSS. V práci také využívám judikaturu ESLP a nálezy ÚS.

Cílem mé práce není pouze a toliko interpretovat současnou právní úpravu kárné odpovědnosti, nýbrž úvaha o jejím smyslu a efektivnosti právě v úzké návaznosti na analýzu rozhodnutí vydaných kárnými senáty NSS. V práci se zaměřuji na soudce obecných soudů, neboť soudci ÚS představují specifickou skupinu s určitými výjimkami a zvláštní ochranou zakotvenou Ústavou. Z důvodu omezeného rozsahu práce se blíže nezabývám ani specifiky vyplývající z postavení soudních funkcionářů, kdy ani tyto nezahrnuji do své analýzy, pokud se jedná o provinění s výkonem funkce soudního funkcionáře bezprostředně související.

Pro dosažení výše uvedeného cíle je nezbytné formulovat hlavní výzkumnou otázku, která představuje zároveň jádro práce, a to: „Je současná právní úprava kárné odpovědnosti dostatečná tak, aby umožnila účinně postihovat veškerá spáchaná kárná provinění?“ Nalézt odpověď na výše uvedenou otázku se pokusím zodpovězením několika dílčích otázek, a to:

- I. Jaká je současná právní úprava kárné odpovědnosti a jaké jsou její nedostatky?
- II. Jaké důsledky mohou vyvolat tyto nedostatky v praxi?
- III. Jaké jsou v rámci problematiky kárné odpovědnosti nástroje prevence?
- IV. Jaké je kvantitativní zastoupení jednotlivých druhů kárných provinění v rámci rozhodování kárných senátů NSS?
- V. Jsou případy kárných provinění soudců v praxi účinně a spravedlivě postihovány?

Metodologicky je práce postavena zejména na metodách logických, konkrétně na analýze vybrané problematiky, syntéze dílčích poznatků a indukci promítnuté ve struktuře práce, kdy se na počátku nachází úvod do moci soudní a závěr práce se pak zabývá konkrétními příklady v praxi. V rámci práce se zdroji používám deskriptivní metodu a interpretaci. Pro zodpovězení hlavní výzkumné otázky byla využita také statistická metoda spočívající v kvantitativním výzkumu (analýze) spáchaných a postihnutých kárných provinění a uložených opatření.

1 Úvod do problematiky kárné odpovědnosti - moc soudní a soudce v právním řádu České republiky

1.1 Moc soudní a její právní úprava

Na základě tzv. teorie dělby moci francouzského filozofa Charlese de Montesquie členíme státní moc na moc zákonnou, výkonnou a soudní. Soudní moc tvoří v rámci státu určitý relativně samostatný komplex, nikoli izolovaný, nýbrž se vztahem k ostatním institucím, orgánům a funkcím tvořícím jiné, komplexy státní moci (tj. komplex moci zákonodárné a výkonné).⁶

Zjednodušeně je úlohou soudní moci realizace soudní kontroly veřejné moci (v rámci správního a ústavního soudnictví), rozhodování o vině a trestu za trestné činy (trestní soudnictví) a řešení sporů mezi jednotlivci (civilní soudnictví). V České republice se soudní moc realizuje prostřednictvím soudnictví. Jde o specifickou činnost soudů (státní orgány s hierarchickým uspořádáním), uskutečňovanou zákonem stanovenými metodami, v zákonem stanovených procesních formách.⁷

O důležitosti existence soudní moci a nutnosti její regulace v rámci právního řádu vypovídá i skutečnost, že její úprava je obsažena již v ústavním pořádku České republiky, tedy normách nejvyšší právní síly. Na ústavní úrovni je regulace soudní moci obsažena v Ústavě a LZPS. Na nižší, tj. zákonné úrovni lze nalézt právní základ pro moc soudní zejména v zákoně č. 182/1993 Sb., o Ústavním soudu, ve znění pozdějších předpisů, ZSS a ZŘSSZE, v zákoně č. 37/1992 Sb., o jednacím řádu pro okresní a krajské soudy, ve znění pozdějších předpisů atd.

Čl. 4 Ústavy staví státní moc do postavení garanta základních práv a svobod jednotlivců, když státní moc zajišťuje jejich nedotknutelnost a integritu, a to právě prostřednictvím moci soudní. Soudní moc dále vymezuje zejména čtvrtá hlava Ústavy. V rámci soudnictví hraje nezanedbatelnou roli zásada nezávislosti a nestrannosti soudu a soudce zakotvená čl. 81 a 82 Ústavy.⁸ Nezávislost je tedy garantována jak institucionálně, tak i personálně.⁹ Významný právní základ pro moc soudní představuje bezesporu také LZPS, zejména hlava pátá, která upravuje právo na soudní a jinou ochranu v čl. 63 - 40.

⁶ WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část první: řízení nalézací*. 8. nezměněné vydání. Praha: Leges, 2015, s. 29.

⁷ HENDRYCH, Dušan a kol. *Právní slovník – soudnictví* [online]. www.beck-online.cz, 2009 [cit. 5. září 2016]. Dostupné na <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfwp64zrguxhg33vmrxgsy3uozuq&groupIndex=0&rowIndex=3541>>.

⁸ KLÍMA, Karel a kol. *Komentář k Ústavě a Listině. 1. díl. 2. rozšířené vydání*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009, s. 611.

⁹ SVOBODA, Karel a kol. *Civilní proces. Obecná část a sporné řízení*. Praha: C. H. Beck, 2014, s. 25.

Česká republika je mj. smluvní stranou Úmluvy,¹⁰ což má význam zejména v případě přezkumu rozhodnutí českých soudů ESLP. V rámci vázanosti České republiky shora zmíněnou Úmluvou vyvstává vůči českým soudům povinnost vypořádat se ve svých rozhodnutích s relevantní judikaturou ESLP.¹¹

1.2 Soudce v právním řádu České republiky

1.2.1 Předpoklady pro výkon funkce

Předpoklady pro výkon funkce lze obecně rozdělit do tří kategorií: zákonné předpoklady, osobnostní předpoklady a předpoklady další.

Úpravu zákonných předpokladů nalezneme v § 60 ZSS, který v odst. 1 stanoví, že: „soudcem nebo přísedícím může být ustanoven státní občan České republiky¹² ... plně svéprávný¹³ a bezúhonný¹⁴, jestliže jeho zkušenosti a morální vlastnosti dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat, v den ustanovení dosáhl věku nejméně 30 let a souhlasí se svým ustanovením za soudce ... a s přidělením k určitému soudu.“ Dále § 60 odst. 3 ZSS zakládá předpoklad vysokoškolského vzdělání získaného řádným ukončením studia v magisterském studijním programu v oblasti práva na vysoké škole v ČR¹⁵ a složení odborné justiční zkoušky. Všechny tyto předpoklady musí být splněny současně a po celou dobu výkonu funkce. V případě pozbytí některého ze zákonných předpokladů během výkonu funkce dojde k jejímu zániku, a to buďto přímo ze zákona [§ 94 ZSS] nebo na základě příslušného úkonu.¹⁶ Pro zajištění řádného výkonu funkce musí uchazeč také obstát v rámci kategorie předpokladů osobnostních. Zákon formuluje osobnostní předpoklady jako „zkušenosti a morální vlastnosti, které dávají záruku, že bude svou funkci řádně zastávat“ [§ 60 ZSS]. Přestože můžeme obecně zařadit osobnostní předpoklady do skupiny předpokladů zákonných, jedná se o otázku, jejíž zhodnocení vykazuje vyšší míru obtížnosti a odbornosti, neboť se toto posouzení realizuje skrze psychologicko-diagnostické vyšetření. To provádí

¹⁰ Sdělení č. 209/1992 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících.

¹¹ KOSAR, David. Kritika soudců v České republice. *Soudní rozhledy*, 2011, roč. 12, č. 4, s. 113.

¹² Státní občanství České republiky je upraveno zákonem č. 186/2013 Sb., o státním občanství České republiky.

¹³ Pojem svéprávnost upravuje § 15 odst. 2 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů: „Svéprávnost je způsobilost nabývat pro sebe vlastním právním jednáním práva a zavazovat se k povinnostem (právně jednat).“

¹⁴ § 60 odst. 2 ZSS: „Podmínku bezúhonnosti podle odstavce 1 nesplňuje ten, kdo byl pravomocně odsouzen za trestný čin, jestliže se na něj podle zvláštního právního předpisu nebo rozhodnutí prezidenta republiky nehledí, jako by nebyl odsouzen.“

¹⁵ Dle judikatury se pojmem magisterský studijní program v oblasti práva rozumí magisterský studijní program „Právo a právní věda“, obor „právo“.

¹⁶ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 132.

odborné psychologické pracoviště a jeho výstupem je hodnocení konkrétního uchazeče.¹⁷ Vyšetření se zaměřuje na zjištění přítomnosti základních osobnostních předpokladů s cílem vyhodnotit, zda uchazeč podmínku dostatečných zkušeností a morálních vlastností splňuje.¹⁸ Právě psychologicko-diagnostické vyšetření uchazečů představuje v současnosti jeden z nejvíce diskutovaných problémů. Jeho základní nedostatek lze spatřovat ve výstupu z vyšetření, podle kterého se uchazeč pro výkon funkce doporučuje či nikoli s absencí jakéhokoliv zdůvodnění. Posouzení v rámci psychologických testů fakticky nepředstavuje závaznou podmínku, protože nutnost této formy posouzení nevyplývá ani ze zákonné formulace. I přesto neúspěch v rámci testu znamená pro uchazeče konec jeho naděje na kariéru soudce.

V rámci této problematiky považuji za jeden z nejdůležitějších zdrojů studií (metodickou analýzu) J. Vůjtěcha s názvem „Profesiogram soudce a státního zástupce: profesiografická studie zaměřená na výběr čekatelů a výběrová kritéria“. Podle J. Vůjtěcha můžeme kritéria důležitá pro výkon funkce soudce dělit na kvalifikační a osobnostní. Kvalifikační kritéria se týkající odbornosti a dovedností uchazeče ve smyslu teoretické a především aplikační znalosti zákonů. Mezi další dovednosti lze zařadit také úroveň práce s počítačem, vyjadřovací a komunikační schopnosti a v neposlední řadě také společenské vystupování. Jako nejvýznamnější osobnostní (neboli psychodiagnostické) kritérium se v rámci výzkumu ukázal charakter, inteligence, zralost, sebekontrola a klidná sebedůvěra.¹⁹

Mimo výše uvedené předpoklady existuje skupina předpokladů, které nemají souhrnné označení, avšak vyznačují se společným znakem, a to „obecným přehledem“ či „vztahem ke společnosti jako celku“. Do skupiny těchto dalších předpokladů patří obecná vzdělanost a znalost společenských poměrů, jinými slovy všeobecná orientace, zahrnující nejen základní znalost různých lidských oborů, ale zejména znalost kultury a historie národa a obecné požadavky společnosti.

Nelze očekávat, že každá osoba vykonávající funkci soudce bude nositelem všech výše uvedených osobnostních předpokladů. Považuji však za žádoucí iniciovat snahu v rámci procesu výběru a následného ustanovení do funkce vybrat takovou osobu, která se co nejvíce blíží uvedenému osobnostnímu profilu.

¹⁷ DOLEŽÍLEK, Jiří. *Psychologicko-diagnostické vyšetření uchazečů o funkci soudce – „mýty“ a realita* [online]. www.jacz.cz, 16. listopadu 2010 [cit. 20. září 2016]. Dostupné na <<http://www.jacz.cz/index.php/aktuality/napsali-o-nas/418-soudce-102010-psychologicko-diagnosticke-vysetreni-uchazecu-o-funkci-soudce-myty-a-realita->>.

¹⁸ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 136.

¹⁹ Srov. HOUBOVÁ, Drahomíra a kol. *Psychologie pro právníky*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008, s. 123.

1.2.2 Ustanovení do funkce

Podstata právní úpravy ustanovení do funkce spočívá v zajištění efektivního a řádného výkonu funkce soudce u soudu, k němuž byl přidělen a také k zajištění záruk nezávislosti a nestrannosti soudní moci.²⁰ Pojem „ustanovení soudce do funkce“ označuje řadu postupných úkonů, potřebných ke vzniku funkce soudce a k následnému výkonu vlastní rozhodovací činnosti za zákonem splněných podmínek.²¹ Lze jej rozdělit do 4 chronologicky po sobě jdoucích etap. V první etapě probíhá posouzení zákonných požadavků, tedy zjišťuje se, zda konkrétní osoba splňuje zákonné předpoklady pro výkon soudcovské funkce [§ 60 ZSS]. Následně je soudce jmenován prezidentem republiky [§ 63 ZSS]. K platnosti jmenování se vyžaduje kontrasignace předsedou vlády nebo jím pověřeným členem vlády dle čl. 63 odst. 3 Ústavy²², což s sebou zároveň přináší odpovědnost vlády za výběr soudců [čl. 63 odst. 4 Ústavy]. Jmenovaný soudce skládá slib následujícího znění do rukou prezidenta republiky: „Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě“ [§ 62 ZSS]. V případě odmítnutí složení slibu nebo jeho složením s výhradou se na soudce hledí, jako by nebyl jmenován. Přidělením soudce ke konkrétnímu soudu na základě rozhodnutí ministra spravedlnosti dojde k završení celého procesu.

Soudcovská funkce tedy vzniká okamžikem jmenování, avšak počátek jejího výkon je vázán na den, který stanoví ministr spravedlnosti se souhlasem soudce, jakožto den nástupu do práce. Nastoupit do funkce musí soudce nejpozději do tří měsíců od jmenování.

Z § 91 odst. 1 ZSS vyplývá, že funkce soudce není časově omezena, jelikož dle dikce zákona jsou soudci „jmenováni do funkce bez časového omezení.“ S tímto závěrem nemohu souhlasit, poněvadž dle § 94 písm. a) ZSS funkce soudce zaniká uplynutím kalendářního roku, v němž soudce dosáhl věku 70 let, což představuje časové omezení funkce stanovené zákonem. S mým názorem se shoduje i postoj Soudcovské unie ČR, která v roce 2011 brojila proti tendencím změnit citovaného ustanovení, když mělo dojít ke snížení věkové hranice pro zánik funkce soudce na 65 let. Nejpádňším argumentem bylo nenaplnění požadavku ústavní

²⁰ MATES, Pavel, ŠEMÍK, Karel. Nad důstojností soudcovského stavu. *Jurisprudence*, 2014, roč. 23, č. 2, str. 42.

²¹ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 131.

²² Dle prof. Malenovského tímto razantně do jmenovací procedury vstupuje ministr spravedlnosti, viz MALENOVSKÝ, Jiří. Nakousnuté sousto nezávislosti soudní moci na moci výkonné zůstává na stole. *Právní rozhledy*, 2008, roč. 16, č. 8, s. 271.

konformnosti²³ jakéhokoliv časového omezení na základě „běžného zákona“, protože Ústava možnost zavedení takového omezení nezakotvuje. Navrhovaná změna snížení věkové hranice mj. postrádala řádné zdůvodnění, neboť snížení věku pro zánik funkce soudce neodpovídá vývoji společnosti²⁴, tj. demografickému vývoji²⁵. Dle komentáře k ZSS²⁶ však vymezení „bez časového omezení“ znamená, že zákonodárce nesmí stanovit určitou dobu funkčního období soudce, nikoli, že by zákonem nemohly být vymezeny důvody, které by „funkční období“ limitovaly, tj. například věk. Otázka snížení věkové hranice a její souladnost s Ústavou však zatím zůstává v rámci judikatury ÚS nevyřešena.

1.3 Povinnosti soudce

Soudci z jeho povolání vyplývá nespočet povinností, a to buď přímo z dikce zákona, nebo případně i z etiky soudcovského stavu.²⁷ Základní úprava je obsažena v Ústavě, na kterou navazuje ZSS §§ 79-83.

1.3.1 Vázanost zákonem

Povinnost vázanosti soudce pouze zákonem výslovně zakotvuje §79 odst. 1 ZSS, který stanoví, že: „soudci a přísedící jsou při výkonu své funkce nezávislí a jsou vázáni pouze zákonem. Jsou povinni vykládat jej podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a rozhodovat v přiměřených lhůtách bez průtahů, nestranně a spravedlivě a na základě skutečností zjištěných v souladu se zákonem.“ Výše uvedené znění se může zdát poněkud nepraktické, jelikož soudce toliko zavazují jednak předpisy vyšší právní síly – tj. normy ústavní, ale také požadavky vyplývající z mezinárodních smluv, kterými je Česká republika vázána a které jsou součástí českého právního řádu. Vázanost právním řádem platí bez ohledu na názor soudce a neumožňuje mu tuto zásadu nerespektovat z důvodu přesvědčení o vadnosti zákona.

²³ Stejný názor se objevil i v judikatuře Evropského soudního dvora viz rozsudek ze dne 12.1.2010 ve věci C-341/08 (Domnica Petersen v. Berufungsausschuss für Zahnärzte für den Bezirk Westfalen-Lippe) a rozsudek ze dne 16. října 2007 ve věci C-411/05 – Félix Palacios de la Villa v. Cortefiel Servicios SA.

²⁴ HÁJKOVÁ, Šárka. *Zásadní připomínky k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb.* [online]. www.sucr.cz, 18. ledna 2011 [cit. 15. září 2016]. Dostupné na <<http://www.sucr.cz/zpravy-a-stanoviska/pohledy-a-nazory/136-zasadni-pripominky-k-navrhu-zakona--kterym-se-meni-zakon-c--6-2002-sb--.html>>.

²⁵ Předmětem je studium demografické reprodukce, tedy proces obnovy obyvatelstva důsledkem rození a vymírání.

²⁶ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář.* Praha: C. H. Beck, 2015, s. 151.

²⁷ ČERNÝ, Petr. Několik úvah o našich hodnotách. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 12, s. 10.

1.3.2 Nezávislost a nestrannost

Vzhledem k opakovanému užívání výše uvedených pojmů v následující části práce považuji za nezbytné nezávislost a nestrannost soudců vymezit. Oba pojmy mají v rámci soudnictví tak velký význam, že by jistě zasloužily větší pozornost, nicméně z důvodu omezeného rozsahu práce se u nich zastavím pouze okrajově. Nezávislost, označovaná za podmínku sine qua non (bez které nelze), můžeme definovat jako princip umožňující samostatný výkon soudnictví.²⁸ Představuje tak konkrétně vyloučení možnosti účinným způsobem působit na svobodnou vůli a tvorbu soudců jinak než zákonným způsobem.²⁹ Nestrannost popisuje postavení subjektu, kterému je rozhodování svěřeno. Znamená rozhodování bez zájmu na výsledku, jinak řečeno, soudce musí vykonávat svou funkci vždy nestranně, nezaujatě a bez předsudků.³⁰

Zákon stanovuje zákaz narušovat nebo ohrožovat nezávislost a nestrannost soudců, a to ve formě jakékoliv činnosti, jednání nebo úkonu, bez ohledu na to, zda jej lze podřadit například pod konkrétní skutkovou podstatu trestného činu či nikoli.³¹ Soudcům na základě § 79 odst. 2 ZSS nevzniká pouze povinnost podílet se na tvorbě nezávislého a nestranného soudnictví, tedy nutnost oprostít se od všeho, co by jejich nezávislost mohlo narušovat (ať už hovoříme o tlaku ze strany médií, politiků či občanů),³² ale zároveň také právo na zajištění nerušeného výkonu takového soudnictví.³³

1.3.3 Povinnost zachovávat důstojnost soudcovské funkce

Jedná se o zvláštní povinnost, která se nevztahuje pouze k výkonu funkce soudce, ale zavazuje jej i v jeho soukromém životě. Soudce má povinnost vykonávat svou funkci svědomitě a zdržet se při výkonu funkce, jakožto i v občanském životě všeho, co by mohlo narušit jeho důstojnost či ohrozit důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudu, přičemž záruky této nezávislosti a nestrannosti upravuje § 80 odst. 2 ZSS. Příkladem může být povinnost prosazovat nezávislost soudnictví a jeho dobrou pověst, povinnost chovat se tak, aby nedošlo ke snížení důvěry v soudnictví a důstojnosti soudce, zákaz jakéhokoliv ovlivňování ze strany politických stran, veřejného mínění, sdělovacích prostředků atd.

²⁸ KUČEROVÁ, Pavla. Nezávislost a odpovědnost soudců. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, s. 356.

²⁹ RYCHETSKÝ, Pavel a kol. *Ústava České republiky. Zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 779.

³⁰ HRDLIČKOVÁ, Ivana. Odpovědnost soudce v České republice. *Soudce*, 2006, roč. 8, č. 9, s. 7.

³¹ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 209.

³² SVÁČEK, Jan. Emancipace soudní moci. *Soudce*, 2006, roč. 7, č. 1, s. 5.

³³ Doposud nebyl zákonem zřízen ani označen orgán, na který by se soudce mohl obrátit v případě ohrožení nebo přímého zásahu do své nezávislosti.

Kromě výše uvedených povinností stanovuje zákon i určitá omezení soukromého života soudce [§ 80 odst. 4 a 5 ZSS]. Soudce má tak například povinnost počínat si mimo výkon své funkce a při výkonu svých politických práv tak, aby touto činností neohrožoval či nenarušoval důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudu a také ve svém osobním životě se musí vyvarovat všem činnostem, které by mohly narušovat důstojnost soudcovské funkce a důvěru v nezávislé, nestranné a spravedlivé rozhodování soudů³⁴.

Přestože by se mohlo zdát, že může docházet k nepřiměřenému zásahu do osobního života soudce, je nutné si uvědomit, že výkon funkce soudce (jak již bylo řečeno výše) je funkcí veřejnou, soudce je vlastně zaměstnancem státu a proto je nutné, aby splňoval určité kvality. Platové ohodnocení soudce však představuje určitou kompenzaci výše vypočtených omezení.

1.3.4 Povinnost mlčenlivosti

Soudce je nositelem povinnosti mlčenlivosti stanovené § 81 ZSS, tj. povinnosti zachovávat mlčenlivost o všem, co se dozvěděl v souvislosti s výkonem funkce. Tato povinnost vzniká přidělením soudce ke konkrétnímu soudu a na rozdíl od ostatních povinností trvá i po zániku funkce. Fakticky tak končí až smrtí soudce. Soudce může být této povinnosti z vážných důvodů zproštěn na základě zvláštního právního předpisu.³⁵

1.3.5 Odborná úroveň

Odborná úroveň se zjišťuje již u kandidáta na funkci soudce, a to formou justiční zkoušky. Je však nesporné, že soudce „nesmí usnout na vavřínech“ a určitou úroveň odbornosti si musí nadále udržovat. Dle § 81 odst. 2 ZSS je soudce „*povinen dbát soustavným vzdáváním o prohlubování svých odborných právních a dalších znalostí potřebných pro řádný výkon funkce. K tomu vedle samostatného studia využívá zejména vzdělávací akce, organizované Justiční akademií, případně soudy a vysokými školami.*“

³⁴ Některé příklady z praxe jsou dostupné na internetové stránce <http://www.cak.cz/scripts/detail.php?id=1534>.

³⁵ KOCOUREK, Jirí. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 213.

2 Kárná odpovědnost soudce

2.1 Pojem kárná odpovědnost

Termínem právní odpovědnost se obecně rozumí uplatnění právních následků stanovených právní normou vůči tomu, kdo porušil právní povinnost.³⁶ I osobě soudce zákon stanovuje řadu povinností, které musí dodržovat, a to jak během výkonu funkce, tak i v rámci svého soukromého života. Jak již bylo výše uvedeno, výkon tohoto povolání s sebou přináší vysoké nároky, kladené na osobnost soudce, ale také na jeho odbornou a morální stránku. V jedné ze svých publikací představil J. Jirsa názor J. Sokola, dle kterého tvoří soudci elitní vrstvu společnosti, což se odráží v kárné odpovědnosti, neboť zajištění určité prestiže soudcovského povolání vyžaduje i vyšší míru odpovědnosti.³⁷

Hmotněprávní úpravu kárné odpovědnosti nalezneme v § 86 až § 90 ZSS. Definici bychom však v našem právním řádu hledali marně. Zákonodárce kárnou odpovědnost totiž vymezil velmi obecně v § 86 ZSS, tak že: „*Soudce, předseda soudu, místopředseda soudu, předseda kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu jsou kárně odpovědní za kárné provinění.*“ Přestože kárná odpovědnost definována není, lze ji označit za odpovědnost specifickou pro určité profese³⁸, představující negativní reakci na spáchané kárné provinění.³⁹ Jde tak o mechanismus výkonu dohledu nad řádným výkonem soudnictví a případného sankcionování, kdy základem této odpovědnosti je nejen pracovní poměr, ale vyplývá zejména ze zvláštního postavení soudců.

Považuji za významné v této souvislosti podotknout, že kárná odpovědnost nepředstavuje pouze odpovědnost vůči justici, ale i odpovědnost vůči veřejnosti, jelikož závazky vyplývající z funkce soudce jdou často ruku v ruce s právy a povinnostmi účastníků řízení.

Je více než zřejmé, že tento pojem představuje velmi citlivou otázku soudcovského práva. Dle M. Bobka tato problematika dělí společnost na dvě skupiny, kdy na jedné straně se nachází stále více rozladěná veřejnost a to i odborná, na druhé straně pak defenzivní do sebe ponořená justice, která odmítá jakoukoliv debatu nad uspořádáním kárné odpovědnosti,

³⁶ VEČEŘA, Miloš a kol. *Teorie práva v příkladech*. 2. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, s. 288.

³⁷ JIRSA, Jaromír a kol. *Klíč k soudní síni: příručka pro začínající soudce a advokáty*. Praha: LexisNexis CZ, 2006, s. 14 - 15.

³⁸ Mimo kárnou odpovědnost soudce známe ještě např. kárnou odpovědnost advokáta, kárnou odpovědnost soudního exekutora, či kárnou odpovědnost státního zástupce.

³⁹ O jednotlivých druzích kárných provinění bude pojednáno v následující kapitole.

protože tyto debaty a možné změny mohou narušovat nezávislost soudců.⁴⁰ Poměrně četně diskutovanou otázkou mezi odbornou veřejností představuje také „trestání“ soudců v rámci kárné odpovědnosti, tedy ukládání kárných opatření. Čím dál více se objevují názory, že kárná odpovědnost soudců, resp. opatření, která jsou v praxi ukládána, jsou příliš mírná oproti kárným opatřením uloženým vykonavatelům jiných právnických profesí (kupříkladu advokátům).⁴¹ Jeden z autorů jako argument svědčící ve prospěch výše uvedeného tvrzení uvedl, že v letech 2008-2014 řešily kárné senáty NSS celkem 198 případů kárných žalob, přičemž kromě jediného případu byly kárné senáty k soudcům benevolentnější, než požadovali kární žalobci.⁴²

Pro úplnost ještě uvádím, že soudce mimo kárné odpovědnosti podléhá ještě odpovědnosti civilní a trestní, kdy tuto kategorii můžeme souhrnným pojmem označit jako odpovědnost právní. Zejména v posledních letech, kdy je kladen velký důraz na morálku jednotlivých soudců a etické zásady, můžeme také hovořit o jakési kategorii „mimoprávní odpovědnosti“, tedy odpovědnosti morální. I tato odpovědnost hraje významnou roli v rámci tématu kárná odpovědnost, neboť etické kodexy, jako důležitý preventivní nástroj, posilují etiku a hodnotovou orientaci soudce.

Lze shrnout, že kárná odpovědnost nepředstavuje pouze mechanismus zajišťující pořádek uvnitř určité instituce (nebo spíše soustavy institucí, tedy soudní soustavě), ale především sleduje dosažení vyšších cílů, a to zajištění důstojnosti soudce a soudcovské funkce jak v rámci právního systému, tak i vůči veřejnosti a v neposlední řadě má za cíl zajistit důvěru veřejnosti v nezávislé a nestranné rozhodování soudu.

2.2 Právní povaha kárné odpovědnosti

Stejně jako definice samotného pojmu ani otázka právní povahy není jasná. ÚS se k této problematice vyjádřil v nálezu ze dne 29. 9. 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09, kdy označil kárné řízení za řízení svou povahou klasicky disciplinární.⁴³ Disciplinární delikt (tedy delikt projednávaný v disciplinárním řízení) označuje delikt fyzické osoby mající zvláštní právní vztah k určité instituci, se zvláštními právy a povinnostmi z tohoto vztahu vyplývajících.⁴⁴ I

⁴⁰ BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 502.

⁴¹ Srov. MOTYČKA, Petr. Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem? *Bulletin advokacie*, 2015, roč. 22, č. 1 – 2, s. 46.

⁴² ŠRÁMEK, Dušan. *Kárných řízení se soudci by mohlo být víc, předpokládá to větší aktivitu žalobců* [online]. www.ceska-justice.cz, 23. června 2015 [cit. 31. října 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2015/06/karnych-rizeni-se-soudci-by-mohlo-byt-vic/>>.

⁴³ Srov. MATES, Pavel a kol. *Základy správního práva trestního*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 146.

⁴⁴ HENDRYCH, Dušan. *Správní právo – Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, s. 455.

právní slovník definuje kárnou odpovědnost jako disciplinární odpovědnost člena určitého společenského organismu za zaviněné porušení pravidel chování závazných pro členy organismu, kdy za toto porušení může být uložena kárná sankce.⁴⁵ Užití spojení „kárná (disciplinární) odpovědnost“ není nijak výjimečné ani u autorů zabývajících se problematikou kárné odpovědnosti.⁴⁶

V rámci této otázky nelze opomenout ani ESLP, neboť na Českou republiku, jakožto smluvní stranu Úmluvy, se vztahují institucionální požadavky kárného soudnictví formulované ESLP. I soudce, proti němuž bylo vedeno kárné řízení na vnitrostátní úrovni, může být stěžovatelem před ESLP. V tomto ohledu mu dříve nebylo umožněno namítat porušení svého práva na spravedlivý proces, jež zakotvuje čl. 6 Úmluvy z toho důvodu, že se aplikovatelnost civilní větve (tedy čl. 6 Úmluvy) na tato řízení nevztahovala. V roce 2007 došlo k výrazné změně v souvislosti s rozsudkem ve věci Vilho Eskelinen a další proti Finsku⁴⁷, kdy ESLP připustil aplikovatelnost civilní větve i na spory státních zaměstnanců se státem, tedy i na kárné řízení se soudci vnitrostátních soudů.⁴⁸

Domnívám se, že kárná odpovědnost představuje natolik specifický institut, a to jak z hlediska hmotněprávní, tak i procesněprávní úpravy, že jej není možné zařadit. Jedná se tak o odpovědnost specifickou, tvořící svou „vlastní skupinu“, což je praktickým projevem specifičnosti postavení soudní moci a také samotných soudců v rámci právního řádu a společnosti.

2.3 Kárná odpovědnost a odpovědnost za škodu

Právo na náhradu škody způsobené nezákonným rozhodnutím soudu, jiného státního orgánu či orgánu veřejné správy nebo nesprávným úředním postupem zakotvuje čl. 36 odst. 3 LZPS, přičemž toto právo provádí zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci“), kdy § 1 odst. 1 zakotvuje že: „*Stát odpovídá za podmínek stanovených tímto zákonem za škodu způsobenou při výkonu státní moci.*“

Jak již bylo výše řečeno, škoda může být způsobena buďto nezákonným rozhodnutím

⁴⁵ HROMADA, Jiří. *Právní slovník*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: Orbis, 1972, s. 276.

⁴⁶ Viz např. FRIEDEL, Tomáš. Jak čeští soudci (ne)smí jednat. Praxe kárného soudu ve věcech kárných řízení se soudci v letech 2008-2014. *Jurisprudence*, 2015, roč. 24, č. 1, s. 15.

⁴⁷ Rozsudek velkého senátu ESLP z 19. 4. 2007, *Vilho Eskelinen a další proti Finsku*, stížnost č. 63235/00, zejména bod 62.

⁴⁸ KOSAŘ, David. Kárná řízení se soudci v judikatuře ESLP. *Právní rozhledy*, 2015, roč. 23, č. 19, s. 662.

nebo nesprávným úředním způsobem. Zákon vyžaduje, jako podmínku existence odpovědnosti za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím existující rozhodnutí, jímž v určité věci aplikuje státní orgán obecné pravidlo právní normy na určitý jím posuzovaný případ. Přitom nehraje roli, zda jde o výrok ve věci samé či zda se jedná o rozhodnutí procesní povahy. Nesprávný úřední postup, jako druhá forma odpovědnosti státu, spočívá v porušení pravidel předepsaných právními normami pro počínání státního orgánu při jeho činnosti a v rámci rozhodovací činnosti, ale toto porušení se přímo neodrazí ve vydaném rozhodnutí. Jako příklad uveďme situaci, kdy nedojde k vydání rozhodnutí, nebo dojde k opožděnému vydání rozhodnutí. Kromě škody může být stát odpovědný i za vzniklou nemajetkovou újmu, která se nahrazuje ve formě zadostiučinění.⁴⁹ Účelem odpovědnosti za škodu je tak zabezpečit poškozeným účastníkům určitou reparaci škody či nemajetkové újmy, která jim byla způsobena.

Problém v případě náhrady škody způsobené soudcem při výkonu jeho funkce spočívá v tom, že za škodu způsobenou nezákonným rozhodnutím či nesprávným procesním postupem odpovídá stát. Tomu vůči soudci následně vzniká regresní nárok.⁵⁰ S ohledem na tuto skutečnost mám za to, že odpovědnost za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci představuje téma významné a úzce související s kárnou odpovědností soudce, jelikož kvůli pochybení soudce může dojít ke znatelným dopadům do státní pokladny. Například v roce 2012 činila celková výše přiznaných odškodnění částku 105 milionů Kč, v roce 2013 částku 112,6 milionů Kč a v roce 2014 částku 97,8 milionů Kč.⁵¹

V rámci problematiky náhrady škody lze vnímat jako velký problém případy zastavení kárného řízení z důvodu rezignace soudce. V těchto případech totiž soudce mnohdy (mírně řečeno) „tuší“, že se dopustil určitých pochybení, za která může být odpovědný jednak kárně, ale taktéž finančně, tzn. v rámci řízení o náhradu škody. Soudce si tak vybere cestu „menšího zla“ a dobrovolně se své funkce vzdá. Pokud je stát nucen zaplatit náhradu škody, nemá možnost následně uplatňovat regresní nárok vůči soudci, neboť ten nebyl za spáchání kárného provinění uznán vinným.

Otázkou tedy zůstává, jak výše uvedený problém řešit, tzn. jak donutit soudce, aby škodu, jenž způsobil, zaplatil sám. J. Pavlík vyjádřil obavu, že pokud by bylo jedincům umožněno žalovat přímo soudce, mohlo by dojít k ovlivnění výkonu veřejné moci, potažmo k

⁴⁹ VOJTEK, Petr. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář* [online]. www.beck-online.cz, 2012 [cit. 10. listopadu 2016]. Dostupné na <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgjpwe3llgi4c443cl4ytsojls4ztkoc7obtdk&groupIndex=0&rowIndex=8>>.

⁵⁰ § 17 zákona o odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci.

⁵¹ Tyto informace jsou dostupné na internetové stránce <http://www.davidzahumensky.cz/2014/10/01/statistickedudaje-o-mimosoudnim-projednani-naroku-na-nahradu-skody-zpusobene-pri-vykonu-verejne-moci/>.

porušení nezávislosti a nestrannosti soudnictví.⁵² S tímto tvrzením se v plné rozsahu ztotožňuji, avšak domnívám se, že lze najít i jiné východisko ze současného neuspokojivého stavu.

Řešení mohla přinést v současné době projednávaná doprovodná novela zákona o státním zastupitelství,⁵³ která měla významným způsobem zasáhnout i do ZŘSSZE. Konkrétně mělo dojít ke zrušení § 14 ZŘSSZE, dle kterého se řízení zastaví, zanikla-li soudci jeho funkce nebo bylo-li vzdání se funkce doručeno prezidentu republiky, ministru spravedlnosti, předsedovi NSS či předsedovi NS. To by v praxi znamenalo zavedení možnosti pokračovat v kárném řízení se soudcem i po jeho dobrovolném složení funkce a také doživotní odpovědnost za případná vadná rozhodnutí zakládající nárok na odškodnění.⁵⁴ Změnu Ministerstvo spravedlnosti předesílalo již dříve, když uvedlo, že v „*v nejbližší době upraví zákon o soudech a soudcích tak, aby se kárně stíhaný soudce nemohl vyhnout své odpovědnosti tím, že se vzdá funkce.*“⁵⁵ Takovéto jednání totiž Ministerstvo považuje za zjevné obcházení zákona.⁵⁶ K návrhu se vyjádřil i J. Baxa, a to v článku trefně nazvaném „Soudce z kárné odpovědnosti vysvobodí jen smrt“, kde mj. vyjádřil svou nespokojenost nad způsobem, jakým Ministerstvo spravedlnosti tak významnou změnu v rámci kárné odpovědnosti soudců prosazuje, tedy prostřednictvím doprovodných novel k zákonu o státním zastupitelství, ve formě tzv. legislativního přílepu.⁵⁷ Zřejmě z důvodu tlaku ze strany odborné veřejnosti se Ministerstvo spravedlnosti rozhodlo návrh na zrušení § 14 ZŘSSZE a některé další změny vypustit,⁵⁸ čímž zůstává tato otázka nadále nevyřešena.

⁵² JAKEŠOVÁ, Dana. *Advokáti jsou v kárných řízeních postihováni přísněji než soudci a žalobci* [online]. www.epravo.cz, červenec 2015 [cit. 2. listopadu 2016]. Dostupné na <http://tablet.epravo.cz/7-2015/34_z-praxe-advokati-jsou-v-karnych-rizenich-postihovani-prisneji-nez-soudci-a-zalobci>.

⁵³ *Návrh zákona o státním zastupitelství a doprovodných novel*. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, volební období od 2013, sněmovní tisk č. 790/0, 2016, dostupný na internetové stránce <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=790&CT1=0#prilohy>.

⁵⁴ *Kárné řízení se soudcem po složení funkce? Ministerstvo doprovodnou novelu zákona o státním zastupitelství vypustí* [online]. www.ceska-justice.cz, 7. prosince 2015 [cit. 3. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2015/12/karne-rizeni-se-soudcem-po-slozeni-funkce-ministerstvo-doprovodnou-novelu-zakona-o-statnim-zastupitelstvi-vypusti/>>.

⁵⁵ MALENOVSKÝ, Radek. „Lex Kučera“: předcházející vzdání se funkce soudce obcházením zákona – a tudíž neplatné – či právně souladné? *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 18, s. 667.

⁵⁶ Tamtéž.

⁵⁷ V dalším článku označil J. Baxa změny týkající se kárné odpovědnosti za zbytečné, protiústavní, nepromyšlené a se zákonem o státním zastupitelství věcně nesouvisející viz MALECKÝ, Ondřej. *Baxa k Pelikánovu legislativnímu balíku: Zákon přichází ve špatnou chvíli, kárná novela je zbytečná a protiústavní* [online]. www.ceska-justice.cz, 1. května 2015 [cit. 9. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2015/05/baxa-k-pelikanovu-legislativnimu-baliku-zakon-prichazi-ve-spatnou-chvili-doprovodne-normy-jsou-zbytecne-a-protiustavni/>>.

⁵⁸ Tyto změny vyplývají *Návrhu zákona o státním zastupitelství a doprovodných novel*. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, volební období od 2013, sněmovní tisk č. 790/0, 2016, dostupného na internetové stránce <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=790&CT1=0#prilohy>.

2.4 Pojištění soudce

Určitým řešením výše nastíněného problému, tedy vyplácení náhrad škody ze „státní kapsy“, by jistě mohlo být povinné pojištění soudce. Obecný standard povinného pojištění v advokacii byl zaveden z důvodu samostatné odpovědnosti advokáta při výkonu povolání, kdy odpovídá sám za sebe a za svá případná pochybení. V rámci soudnictví však tato povinnost z nepochopitelných důvodů dosud zavedena nebyla.

Přestože o tématu pojištění soudců veškerá odborná literatura mlčí, o aktuálnosti tohoto tématu dle mého názoru také svědčí skutečnost nabídky společnosti Kooperativa pojišťovna, a.s., Vienna Insurance Group, když nabídla soudcům prostřednictvím Soudcovské unie ČR možnost sjednat pojištění odpovědnosti soudců, a to buď uzavřením individuální smlouvy, nebo smlouvy rámcové pro členy Soudcovské unie ČR za zvýhodněných podmínek.⁵⁹ Pro některé soudce však dle jejich tvrzení pojištění nemá žádný význam a naopak považují za rozumnější pojištění nemít. Vzhledem k výši jejich platů a ceně pojistného docházejí k závěrům, že výhodnější bude zaplatit případnou náhradu škody či nemajetkové újmy než odvádět „preventivně“ peníze pojišťovně. Tomuto tvrzení však neodpovídá momentálně velmi problematická situace, tedy „dobrovolný“ odchod soudců z funkce představující tak promyšlený krok, spočívající ve vyhnutí se možnosti následné finanční odpovědnosti.

Mám za to, že povinné pojištění soudců by mohlo znamenat ve výše uvedené problematice znatelný posun v případě zavedení možnosti státu požadovat plnění z regresního nároku vůči soudci přímo u jeho pojišťovny (pokud hovoříme o případech, kdy byl soudce za spáchané provinění uznán v kárném řízení vinným). V případech rezignace soudce z funkce by zavedení tohoto systému nepřineslo zlepšení současné situace a jediným možným řešením tak zůstává změna současné právní úpravy.

⁵⁹ *Soudce*, 2006, roč. 8, č. 6, s. 37.

3 Kárné řízení

3.1 Pojem kárného řízení

Kárné řízení představuje procesní část kárné odpovědnosti. Dle § 90 ZSS „řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců a předsedů soudu, místopředsedů soudu, předsedů kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu upravuje zvláštní právní předpis.“ Toto ustanovení určuje, že řízení ve věcech kárné odpovědnosti soudců podrobně upravuje ZŘSSZE jakožto zákon zvláštní. Český právní řád neobsahuje definici kárného řízení, nicméně jde o řízení, v rámci kterého je posuzována „kárná odpovědnost soudce, předsedy soudu, místopředsedy soudu nebo předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu za kárné provinění“ [§ 2 písm. a) ZŘSSZE]. ÚS jej v jednom ze svých nálezů označil za řízení svou povahou klasicky disciplinární.⁶⁰ Ve své podstatě představuje určitý typ kontroly výkonu soudní moci.

Přestože legální definice chybí, z obecného vymezení, smyslu a účelu kárného řízení lze říci, že se jedná o zákonem upravený postup kárného soudu, procesních stran a případně dalších subjektů zúčastněných na řízení, jehož cílem je zjistit, zda kárně obviněný soudce spáchal vytýkané kárné provinění a jestliže bude zjištěno, že kárné provinění bylo spácháno, tak uložit kárně obviněnému některé ze zákonem stanovených kárných opatření, případně rozhodnout o upuštění od potrestání v případě, že uložení kárného opatření není nezbytné.

3.2 Kárný soud

Do novelizujícího zákona č. 314/2008 Sb., kterým se mění ZSS rozhodovaly o kárném provinění soudců v prvním stupni vrchní soudy a odvolacím soudem byl NS.⁶¹ Novelou však došlo ke svěření výlučné pravomoci rozhodovat o kárném řízení do rukou NSS, který rozhoduje ve specializovaných, stálých šestičlenných senátech.

3.2.1 Kárný senát a jeho složení

Tradičním modelem kárného řízení ve střední Evropě bývá disciplinární dozor prováděný výlučně uvnitř soudcovského stavu a pouze zástupci tohoto stavu.⁶² V českém právním řádu však došlo k určité obměně novelou zákonem č. 314/2008 Sb., na základě které byl zaveden do kárného senátu mimojustiční prvek, tzn. že kárný senát od nynějška tvoří tři

⁶⁰ Nález ÚS ze dne 29. září 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09.

⁶¹ Zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění účinném ke dni 1. dubna 2002.

⁶² BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 502.

soudci a tři „nesoudci“. Konkrétně se tak senáty skládají z předsedy senátu, kterým je soudce NSS, jeho zástupce, kterým je soudce NS a soudce (jakožto člena senátu), kterým je soudce vrchního, krajského nebo okresního soudu a tří přísedících. Pokud jde o řízení se soudci rozhodujícími ve správním soudnictví, je předsedou senátu soudce NS a jeho zástupcem soudce NSS [§ 4 odst. 1 ZŘSSZE]. Předešlý model kárného dozoru prováděného výlučně v rámci justice se postupně stal nevyhovujícím, neboť se jevil jako zapouzdřený a společensky nepřístupný, s mizivou legitimitou, kdy výstupy ve formě rozhodnutí tohoto modelu byly hodnoceny s výraznou mírou nedůvěry ze strany laické i odborné veřejnosti.⁶³

Přísedící však v žádném případě nelze spojovat s pojmem laik (neboli soudce z lidu), protože v současném modelu zasedají pouze osoby práva dobře znalé.⁶⁴ Zákon stanovuje podmínku, že mezi přísedícími musí vždy být nejméně jeden státní zástupce, jeden advokát a jedna osoba vykonávající jiné právnické povolání, je-li zapsána v seznamu přísedících ve věcech soudců (zástupce akademické sféry).⁶⁵ Zavedení funkce přísedících má vést k posílení důvěry veřejnosti v rozhodování v kárných věcech.⁶⁶ Dalším cílem je zvýšit objektivitu při rozhodování a odstranit tak vznik možných pochybností o nestrannosti a nezávislosti rozhodování, jelikož se objevuje názor, že mezi soudci může vládnout určitá „solidarita“ a nejsou tak postihováni důsledně.⁶⁷

Soudcovská veřejnost měla četné výhrady vůči novému modelu kárného senátu, který obsahuje „nesoudcovské“ přísedící. Asi největší problém soudci spatřovali v nemožnosti přísedící přehlasovat, když soudci nezastávají v rámci složení kárného senátu většinu. Dále namítali ohrožení nezávislosti moci soudní s ohledem na skutečnost, že na přísedící nedopadají záruky soudcovské nezávislosti a vyvstává možnost ovlivnění přísedícího ze strany třetí osoby. V neposlední řadě také namítali výlučnost a exkluzivitu funkce soudce, neboť pouze ten může objektivně posoudit pochybení jiné osoby a spravedlivě o něm rozhodnout.⁶⁸ Dle mého názoru jsou téměř všechny z výše uvedených argumentů do jisté míry odůvodněné, na druhou stranu však přísedící v kárných senátech nelze ztotožňovat s často kritizovaným institutem přísedících v jiných řízeních, kde tito nemají právnické vzdělání.

⁶³ BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 504.

⁶⁴ Viz § 5 odst. 2 písm. a) ZŘSSZE, který stanovuje pro funkci přísedícího podmínku ukončeného vzdělání v magisterském studijním programu v oboru práva

⁶⁵ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 246.

⁶⁶ MALENOVSKÝ, Radek. Několik úvah nad vhodností a ústavností určitých aspektů kárného řízení se soudci. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 11, s. 402-404.

⁶⁷ KLÍMA, Karel a kol. *Komentář k Ústavě a Listině. 1. díl. 2. rozšířené vydání*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009, s. 631.

⁶⁸ BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 503-504.

Mám za to, že zde hraje poměrně velkou roli právě jejich právní vzdělanost a orientace v dané problematice. A dále ani záruky soudcovské nezávislosti a nestrannosti v žádném případě nezajistí, že soudce skutečně nezávislý a nestranný bude a že takovým směrem se bude ubírat i jeho rozhodování. Zásadně pak nesouhlasím s tvrzením, že státní zástupce, advokát či osoba vykonávající jiné právnické povolání nebude obecně schopna objektivně a spravedlivě rozhodnout o kárném provinění.

Způsob ustanovování senátů upravuje § 4 odst. 2 až odst. 5 ZŘSSZE. Jednotliví členové a jejich náhradníci jsou určeni losem ze seznamů vedených předsedou kárného soudu. Funkční období je pětileté [§ 4 odst. 6 ZŘSSZE].⁶⁹

3.2.2 Podmínky pro členství v kárném senátu

V § 5 ZŘSSZE zákonodárce stanovil podmínky pro výkon funkce člena kárného senátu. „Kárným soudcem“ může být pouze soudce, který vykonává svou funkci nejméně po dobu 3 let a je bezúhonný. Nelze, aby jedna osoba vykonávala funkci předsedy či místopředsedy soudu a zároveň působila v kárném senátě, a to z důvodu inkompatibility funkcí.

Pro výkon funkce přisedícího stanovuje zákon podmínku českého státního občanství, dosažení věku nejméně 30 let, ukončení vzdělání v magisterském studijním programu v oboru právo, bezúhonnost, zkušenosti a morální vlastnosti dávající záruku, že bude svou funkci řádně zastávat a další předpoklady dle zákona č. 451/1991 Sb., kterým se stanoví některé další předpoklady pro výkon některých funkcí ve státních orgánech a organizacích České a Slovenské Federativní Republiky, České republiky a Slovenské republiky, ve znění pozdějších předpisů.

Přisedící kárného senátu skládá do rukou předsedy senátu tento slib: „*Slibuji na svou čest a svědomí, že se budu řídit právním řádem České republiky, že jej budu vykládat podle svého nejlepšího vědomí a svědomí a že v souladu s ním budu rozhodovat nezávisle, nestranně a spravedlivě*“ [§ 5 odst. 5 ZŘSSZE].

3.3 „Problém“ jednoinstančnosti kárného řízení

Až do novely zákona č. 314/2008 Sb., bylo kárné řízení klasickým dvouinstančním řízením. Novelou se řízení změnilo na jednostupňové, což představuje jedno ze specifíků kárného řízení. Jednoinstančností řízení pak nazýváme postup soudu, který „*činí veškeré*

⁶⁹ Dle § 5 odst. 8 ZŘSSZE jsou členové kárných senátů a jejich náhradníci určováni na dobu 5 let, nezanikne-li jejich funkce dříve, a to z důvodu uvedených v § 6.

potřebné úkony ke zjištění skutkového i právního stavu věci v jednom stupni.”⁷⁰ Někteří soudci změnu vnímali jako protiústavní a namítali porušení práva na spravedlivý proces.⁷¹ V rámci posouzení ÚS však tato změna obstála, když nálezem ze dne 29. září 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09 zamítl návrh NSS na zrušení § 21 ZŘSSZE jako nedůvodný a ve zbytku návrh odmítl. Napadené ustanovení zní: „*Odvolání proti rozhodnutí v kárném řízení není přípustné.*“ Právě fakt, že se dle nové právní úpravy rozhoduje pouze v jediné instanci, považoval navrhovatel za stěžejní důvod protiústavnosti napadeného zákona. ÚS došel k závěru, že právo podat odvolání proti soudnímu rozhodnutí není obecně ústavním pořádkem garantováno s výjimkou trestního řízení dle čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7, podle něhož: „*Každý, koho soud uzná vinným z trestného činu, má právo dát přezkoumat výrok o vině nebo trestu soudem vyššího stupně.*“ ÚS se tedy musel zabývat otázkou, zda se aplikovatelnost výše uvedeného ustanovení Úmluvy vztahuje na projednávanou věc, tj. na kárné řízení se soudci. Z dosavadní judikatury však odpověď na tuto otázku nevyplývá a ÚS tak podrobil tuto otázku zkoumání, zda napadená úprava odpovídá charakteristikám řízení o trestním obvinění.

ÚS v této problematice považuje za stěžejní rozsudek ESLP ve věci Engel a ostatní proti Nizozemí⁷², který stanovuje kritéria pro hodnocení, zda jde o trestní obvinění, tzv. Engelův test, přičemž pro možnost klasifikace určitého obvinění jakožto obvinění trestního postačuje naplnění alespoň jednoho ze stanovených kritérií. Nejdříve je zkoumáno, zda trestní právo upravuje konkrétní přečin. Pokud ano, jedná se o trestní obvinění, pokud nikoli, je přistoupeno k posouzení dalšího kritéria, tj. „povaha přečinu“. Pokud jde v daném případě o přečin trestní povahy, jedná se současně o trestní obvinění a dochází k aplikaci čl. 6 Úmluvy. Povaha a závažnost hrozící sankce jakožto třetí a poslední kritérium, se zkoumá v případě, že ani jedno z předchozích kritérií není naplněno. O trestní obvinění půjde v praxi vždy, pokud hrozí zbavení osobní svobody obviněného, ale pro naplnění tohoto kritéria postačí i citelný peněžitý trest. Na základě shora uvedených kritérií dospěl ÚS k závěru, že kárné řízení se soudci není řízení o trestním obvinění a nelze na něj vztahovat trestní větev Úmluvy⁷³ a konstatoval tak souladnost výše uvedeného ustanovení s Ústavou.

⁷⁰ Nález ÚS ze dne 29. září 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09.

⁷¹ BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 504.

⁷² Rozsudek ESLP ze dne 8. června 1976, Engel a ostatní proti Nizozemí, stížnost č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72.

⁷³ Ke stejnému názoru ve své judikatuře došel i ESLP viz KOSARĚ, David. Kárná řízení se soudci v judikatuře ESLP. *Právní rozhledy*, 2015, roč. 23, č. 19, s. 664 – 665.

Jediným možným opravným prostředkem tak dle § 22 odst. 1 ZŘSSZE zůstává obnova řízení, pro kterou zákon stanovuje lhůtu 3 let od právní moci rozhodnutí senátu. V praxi však nejde o institut využívaný a od roku 2008 se vyskytly pouze 2 případy.⁷⁴

3.4 Průběh kárného řízení

3.4.1 Kárný návrh a jeho podání

Četnost zahájených kárných řízení, jelikož se jedná o řízení návrhové, závisí zejména na aktivitě ze strany kárných žalobců [§ 8 odst. 1 ZŘSSZE]. Těmi obecně mohou být dle § 8 odst. 2 ZŘSSZE prezident republiky, ministr spravedlnosti, předseda NS, předseda NSS, a předsedové vrchních, krajských a okresních soudů. Návrh na zahájení kárného řízení proti každému soudci může podat pouze prezident republiky a ministr spravedlnosti. U ostatních kárných žalobců (tzn. předsedů vrchních, krajských a okresních soudů) zákon vymezuje pouze určitý okruh soudců, na které má ten který předseda možnost kárný návrh podat. Nejčastějšími subjekty podávající kárný návrh jsou však právě předsedové soudů, což považuji za zcela logické. Podat kárný návrh na soudce, který spáchal kárné provinění, totiž nepatří pouze mezi práva předsedy soudu, ale také jeho povinnosti, neboť v obecném slova smyslu nese zároveň odpovědnost za řádný chod soudu, tj. i za řádný výkon funkce ze strany jednotlivých soudců. Judikatura také považuje aktivitu v rámci podávání kárných návrhů ze strany předsedů soudů za správnou a velmi žádanou. Argumenty podporující tento názor se zakládají na skutečnosti, že předseda soudu, jakožto osoba působící na stejném pracovišti s ostatními soudci, je s nimi v každodenním kontaktu, podílí se na jejich výběru, organizuje jejich práci a měl by mít proto také nejvíce relevantních informací jednak o pracovním nasazení a výsledcích konkrétních soudců, ale také o jejich osobní situaci a případných problémech.⁷⁵

Stejně jako každé procesní podání musí mít i návrh na zahájení kárného řízení zákonem stanovené náležitosti dle § 9 odst. 2 ZŘSSZE. Nezbytnými náležitostmi jsou jméno a příjmení soudce, proti němuž návrh směřuje, individualizace vytykaného skutku, označení důkazů a návrh na uložení konkrétního kárného opatření. Překvapivě i těmto aktivně legitimovaným subjektům, což by měli být lidé s určitým právním povědomím, činí problém

⁷⁴ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 25. května 2011, sp. zn. 13 Kss 3/2011 a rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. října 2011, sp. zn. 13 Kss 4/2011.

⁷⁵ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 3. října 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013.

sepsat podání způsobilé k projednání.⁷⁶ Zákon stanovuje pro podání návrhu lhůtu subjektivní, která činí nejdéle 6 měsíců ode dne, kdy se navrhovatel dozvěděl o skutečnostech týkajících se kárného provinění, které jsou rozhodné pro podání návrhu a lhůtu objektivní, kdy kárný návrh může být podán nejpozději do 3 let ode dne spáchání kárného provinění [§ 9 odst. 1 ZŘSSZE]. Procesním důsledkem nedodržení výše uvedených lhůt je zastavení kárného řízení [§ 14 písm. a) ZŘSSZE]. Dle § 9 odst. 3 ZŘSSZE jsou účastníky řízení navrhovatel a soudce, proti němuž návrh směřuje, tj. kárně obviněný. Soudce má zákonné právo zvolit si obhájce.⁷⁷

3.4.2 „Kárné jednání“

Přípravu a průběh kárného řízení upravuje § 16 a § 17 ZŘSSZE. Nejdříve se provede předběžné šetření. Po jeho provedení (nebo po doručení návrhu, pokud provedení předběžného šetření není třeba) nařídí předseda senátu termín ústního jednání a vyrozumí o něm navrhovatele a kárně obviněného, popř. i jeho obhájce. Termín musí být stanoven tak, aby měli kárně obviněný a jeho obhájce lhůtu alespoň 5ti pracovních dnů na přípravu obhajoby a stejnou lhůtu je třeba poskytnout i navrhovateli. Předseda senátu zároveň předvolává k ústnímu jednání svědky, pokud se jejich výsledky ukáží jako potřebné. O termínu se informuje také ministr spravedlnosti a předseda soudu, jemuž je soudce přidělen k výkonu funkce.

Jednání ovládá zásada veřejnosti a ústnosti a koná se zásadně v přítomnosti navrhovatele a kárně obviněného. O jednání se pořizuje protokol. Za zákonem stanovených podmínek lze věc projednat i za nepřítomnosti obviněného. Na počátku ústního jednání přednese navrhovatel návrh včetně odůvodnění. V případě, že není navrhovatel přítomen, přednese návrh předseda senátu nebo jím určený člen. V rámci dokazování předseda vyslechne kárně obviněného, přičemž obviněný má právo výpověď odepřít, případně jsou provedeny další potřebné důkazy. Po skončení dokazování náleží navrhovateli, obhájci a kárně obviněnému právo vyjádřit se k věci, přičemž zákon rovněž přisuzuje kárně obviněnému právo posledního slova.

⁷⁶ JAKEŠOVÁ, Dana. *Advokáti jsou v kárných řízeních postihováni přísněji než soudci a žalobci* [online]. www.epravo.cz, červenec 2015 [cit. 2. listopadu 2016]. Dostupné na <http://tablet.epravo.cz/7-2015/34_z-praxe-advokati-jsou-v-karnych-rizenich-postihovani-prisneji-nez-soudci-a-zalobci>.

⁷⁷ KLÍMA, Karel a kol. *Komentář k Ústavě a Listině. 1. díl. 2. rozšířené vydání*. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009, s. 631.

3.4.3 Závěr kárného řízení

Kárný senát rozhoduje většinou hlasů všech členů. V případě rovnosti hlasů vydá senát zprošťující rozhodnutí [§ 4 odst. 7 ZŘSSZE]. Kárné řízení může být skončeno několika způsoby. Kárný senát bez ústního jednání řízení zastaví, byl-li návrh na zahájení řízení podán opožděně nebo byl-li vzat zpět, zanikla-li soudci jeho funkce nebo bylo-li vzdání se funkce doručeno prezidentu republiky, ministru spravedlnosti, předsedovi NS nebo NSS a v neposlední řadě také zanikla-li odpovědnost soudce za kárné provinění [§ 14 ZŘSSZE]. Od roku 2008 (konkrétně od účinnosti novely zákona č. 314/2008 Sb.) došlo k zastavení řízení v 65 případech (z celkových 198 zahájených kárných řízení⁷⁸), kdy konkrétně ve 29 případech došlo ke zpětvzetí návrhu, ve 30 případech došlo k rezignaci na výkon funkce soudce, v 5 případech došlo k zániku funkce (ve 2 případech z důvodu úmrtí soudce a ve 3 z důvodu odsouzení soudce pro trestný čin) a v 1 případě bylo řízení zastaveno z důvodu potrestání soudce v jiném řízení. V 7 případech pak došlo k částečnému zastavení řízení, a to například z důvodu nepřipustnosti vedeného kárného řízení z důvodu překážky *ne bis in idem*⁷⁹ nebo z důvodu podání kárného návrhu po marném uplynutí lhůty.⁸⁰ Z výše uvedených počtů vyplývá, že soudci ze své funkce rezignovali téměř v polovině případů z celkového počtu zastavených řízení a pokud máme hodnotit rezignaci ve vztahu k celkovému počtu 198 zahájených řízení, rezignovali soudci ze své funkce cca v 15 % případů.

V případě, že skutečnosti kladené kárně obviněnému za vinu mají znaky trestného činu nebo přestupku anebo správního deliktu, kárné řízení se přeruší a věc je postoupena příslušnému orgánu. Obdobně se postupuje i v případě, kdy se kárný senát NSS dozví, že pro tentýž skutek je proti soudci vedeno trestní nebo správní řízení. Řízení se také přerušuje na dobu, po kterou je se soudcem vedeno řízení o způsobilosti dle hlavy čtvrté ZŘSSZE [§ 15 ZŘSSZE].

Dojde-li senát k závěru, že se kárně obviněný dopustil kárného provinění, rozhodne o jeho vině a uloží mu kárné opatření nebo rozhodne o upuštění od uložení kárného opatření. Pokud soudce dojde k závěru, že se kárně obviněný kárného provinění nedopustil nebo mu jeho spáchání nelze prokázat nebo nebylo-li prokázáno, že se stal skutek, pro který se vede řízení, popřípadě tento skutek nelze kvalifikovat jako kárné provinění, vydá kárný senát zprošťující rozhodnutí [§ 19 odst. 1 ZŘSSZE].

⁷⁸ K této analýze podrobněji v dalších kapitolách.

⁷⁹ Viz rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. března 2016, sp. zn. 11 Kss 4/2015.

⁸⁰ Viz rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. března 2016, sp. zn. 13 Kss 3/2015.

Pravomocné rozhodnutí vydané v kárném řízení se zakládá do osobního spisu soudce [§ 23 odst. 1 ZŘSSZE]. Po uplynutí 5 let od právní moci rozhodnutí o uložení kárného opatření dochází k zahlazení odsouzení, tzn. že se na soudce hledí, jako by nikdy nebyl pro kárné provinění stíhán [§ 24 ZŘSSE].⁸¹

⁸¹ Pokud v době mezi uloženým kárného opatření a zahlazením kárného opatření spáchá soudce další kárné provinění, ke dříve uloženému kárnému opatření se přihlíží jako k přitěžující okolnosti.

4 Kárné provinění

4.1 Pojem kárné provinění a jeho právní úprava

ZSS zakotvuje v § 87 definici kárného provinění, přičemž rozlišuje kárné provinění soudce a zvláště také kárné provinění soudních funkcionářů, tedy předsedy a místopředsedy soudu, předsedy kolegia NS nebo NSS. Kárným proviněním se dle § 87 odst. 1 rozumí „zaviněné porušení povinností soudce, jakož i zaviněné chování nebo jednání, jímž soudce narušuje důstojnost soudcovské funkce nebo ohrožuje důvěru v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.“ Dle § 87 odst. 2 jsou pak soudní funkcionáři mimo výše uvedené odpovědní také za „zaviněné porušení povinností spojených s funkcí předsedy soudu, místopředsedy soudu, předsedy kolegia Nejvyššího soudu nebo Nejvyššího správního soudu.“⁸²

Dle důvodové zprávy k ZSS zákon definuje kárné provinění pouze v obecné poloze, avšak toto obecné vymezení navazuje na velmi podrobné vymezení povinností soudce. V důsledku takto obecně stanovené definice pak v rámci posuzování konkrétního případu kárné odpovědnosti vzniká prostor a možnost zahrnout pod daný pojem celou řadu konkrétních jednání a skutků, jež můžeme označit jako druhy kárných provinění (či skutkové podstaty). Kvalifikace těchto jednání jako kárného provinění pak ve velké míře záleží na posouzení ze strany kárného senátu. Z ustálené judikatury kárných senátů NSS vyplývá, že kárným proviněním není jakékoliv porušení povinností soudce upravených zákonem, ale pouze kvalifikované porušení (tj. porušení určité intenzity) při současném naplnění všech znaků skutkové podstaty.⁸³

Obecně lze říci, že máme duální koncepci kárného provinění soudce, kdy na jedné straně existují provinění, která se vážou k povinnostem soudce a na druhé straně provinění mající svůj původ v jeho chování a jednání ohrožující důvěru v řádné rozhodování soudů. Pokud hovořím o porušení povinností soudce, zde existence následku porušení nepředstavuje podmínku odpovědnosti, neboť odpovědnost zakládá zaviněné porušení samo o sobě bez dalšího. Naopak u chování a jednání soudce ohrožující důvěru v řádný výkon soudnictví je nezbytnou podmínkou prokázání následku v podobě narušení důstojnosti soudcovské funkce nebo ohrožení důvěry v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.⁸⁴

⁸² V dalších částech práce se budu věnovat pouze kárným proviněním soudců dle § 87 odst. 1 ZSS z důvodu omezeného rozsahu práce.

⁸³ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. prosince 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013.

⁸⁴ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 237.

Pouze zaviněné jednání může být kvalifikováno jako provinění, přičemž zavinění můžeme nazvat kvalifikačním předpokladem vzniku kárné odpovědnosti. Vystává otázka dle jakého právního předpisu tento pojem vykládat. Komentář k ZSS⁸⁵ k tomuto uvádí, že míru zavinění je nutné posuzovat dle ustanovení TZ [§ 15 a 16 TZ]. Zavinění může mít formu úmyslu (přímého nebo nepřímého) či nedbalosti (nevědomé, vědomé nebo hrubé). K otázce forem zavinění se vyjádřil i kárný senát NSS, když ve svém rozhodnutí ze dne 24. listopadu 2010, sp. zn. 11 Kss 8/2009 dospěl k závěru, že „*podmínkou kárné odpovědnosti soudce je zaviněné porušení povinností, zákon však nevylučuje žádnou z forem zavinění, kárného provinění se proto lze dopustit jak úmyslně, tak i z nedbalosti, a to i z nedbalosti nevědomé*“.

Pojem kárného provinění musíme odlišovat od pojmu kárný delikt, případně závažný kárný delikt.⁸⁶ V odborné literatuře však bývá někdy kárný delikt či závažný delikt obecně nazýván také kárným proviněním. Toto zobecnění a vytvoření jakési obecné skupiny „kárných provinění“, do které se řadí jak kárná provinění, tak kárný delikt a závažný kárný delikt, považuji ze strany autorů za nešťastné, jelikož pro čtenáře důkladněji neznalého této problematiky může být označení příliš zavádějící. Dřívější právní úprava kárné odpovědnosti dělila kárná provinění s ohledem na jejich závažnost na kárná provinění a závažná kárná provinění. Toto dělení však dle důvodové zprávy k ZSS není nadále nezbytné, přičemž míra závažnosti bude vždy zohledněna při ukládání kárného opatření.

4.2 Případy kárných provinění v praxi

Úkolem kárných senátů v každém konkrétním případě není pouze zjistit a posoudit, zda došlo k zaviněnému porušení právních norem, nýbrž zda toto porušení dosáhlo intenzity, která zakládá kárnou odpovědnost soudce. Již samotné podání kárného návrhu má totiž značné difamační účinky a jakkoliv se může zdát pochybení ze strany soudce zřejmé, pouhé konstatování pochybení nestačí a k zahájení kárného řízení se vyžaduje, aby v kárném návrhu byla rovněž uvedena tvrzení a případné důkazy prokazující dosažení právě určité míry intenzity, tak jak již bylo řečeno výše. Pokud by totiž každé pochybení vedlo k zahájení kárného řízení, v justici by nastala velmi demotivující situace, kdy by v důsledku takovéto situace docházelo mj. k porušení principu proporcionality.⁸⁷ Princip proporcionality vyjadřuje myšlenku, že návrh nemá být podán v případě zjištění jakéhokoliv pochybení, ale v případě

⁸⁵ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 246.

⁸⁶ Kárného deliktu či závažného kárného deliktu se může dopustit pouze exekutor, exekutorský kandidát nebo koncipient, nikoli soudce.

⁸⁷ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. prosince 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013.

takového pochybení, které dosáhne nezbytné míry minimální intenzity a je tedy kárným proviněním.⁸⁸

Jak již bylo výše řečeno, existuje několik druhů kárných provinění. Přestože ani tomuto tématu není v odborné literatuře věnována přílišná pozornost, domnívám se, že se si oblast kárných provinění zaslouží vyšší míru pozornosti. Přinejmenším Ministerstvo spravedlnosti, jakožto ústřední orgán soudnictví, by mělo zvážit provádění systematické a opakované analýzy kárných provinění soudců v praxi, tedy rozbor kvantity jednotlivých druhů kárných provinění v jednotlivých letech v návaznosti na uložené opatření. Mám za to, že výsledky této analýzy by mohly ukázat nejen neproblematičtější výše povinností, které jsou ze strany soudců nejvíce a nejčastěji porušovány, ale díky nim by také bylo možné určit směr, kterým se vydat v rámci snahy snížit počet kárných provinění (tzn. zavedení efektivnějšího systému prevence), příp. by tyto výsledky ukázaly potřebu novelizací a jejich zaměření. K tomuto se ve své judikatuře vyjádřil i ESLP, který konstatoval, že Ministerstvo spravedlnosti je oprávněno shromažďovat informace nezbytné pro státní správu soudů za účelem monitoringu a hodnocení vedení řízení z hlediska dodržování zásad důstojnosti jednání a soudcovské etiky a zda v řízení nedochází ke zbytečným průtahům.⁸⁹ Dle mých dosavadních poznatků takováto analýza ze strany Ministerstva spravedlnosti vytvořena nebyla (ani nebylo nikomu zadáno její vytvoření) a pokud ano, tak není veřejně dostupná.

O nutnosti zvýšit prevenci v rámci kárné odpovědnosti hovoří i zpráva Evropské soudní komise pro efektivitu justice, která hodnotí evropské justiční systémy. V roce 2010 se do hodnotícího cyklu zapojilo 46 členských států Rady Evropy. Z výsledků vyplývá, že v České republice bylo v roce 2010 uloženo 0,6 kárných opatření na 100 soudců, což je hodnota střední (průměrná hodnota činila v tomto roce 1,2 kárných opatření⁹⁰) a v roce 2012 došlo k nárůstu na 0,9 kárných opatření (průměrná hodnota činila v tomto roce 3,2 kárných opatření). V tomto ohledu si tedy vedeme poměrně dobře, avšak je evidentní, že došlo k poměrně znatelnému zvýšení, konkrétně o jednu polovinu.⁹¹

Z výše uvedených důvodů jsem se proto rozhodla vypracovat analýzu rozhodnutí kárných senátů zřízených u NSS. V rámci analýzy je studován vzorek veškerých řízení zahájených od roku 2008 do 10. srpna 2016 (k tomuto dni byla vyřízena má žádost o informace). Tato hranice není z mé strany zvolena náhodou. V roce 2008 došlo na základě

⁸⁸ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 3. Října 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013.

⁸⁹ VESELÝ, Vít. Nezávislost soudců a posuzování kvality soudních rozhodnutí. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 7-8, s. 10.

⁹⁰ Průměrná hodnota byla vypočtena z číselných údajů získaných od 46 členských států, které se hodnocení účastnily.

⁹¹ BORZOVÁ, Ivana. Evropské justiční systémy. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 12, s. 4.

novely zákonem č. 314/2008 Sb., k významným změnám v rámci kárné odpovědnosti. Tato novela nabyla účinnosti 1. října 2008 a přinesla nový institucionální a procesní rámec řízení ve věcech soudců.⁹² Z těchto řízení jsem pak vyloučila kárná provinění funkcionářů soudu (která se vztahují k porušení jejich povinností z této funkce vyplývajících) s ohledem na skutečnost, že se těmto osobám ve své práci blíže nevěnuji. Celkově tak výchozí vzorek analýzy čítá 198 zahájených řízení.

K této problematice považuji za účelné doplnit, že určité procesní pochybení potká během kariéry snad každého soudce, kdy tyto nepředstavují tak velký problém, pokud jsou omluvitelná. Tato pochybení nejsou často postřehnuté ani ze stran účastníků či jejich právních zástupců. Skutečný problém však nastává, pokud se u soudce objeví „chybovost“ dlouhodobá.⁹³

Ve výše uvedeném časovém období bylo tedy v České republice zahájeno 198 kárných řízení se soudci pro podezření ze spáchání kárného provinění. V rámci těchto řízení byli soudci obviněni celkem z 249 kárných provinění. Soudci byli uznáni vinnými ze spáchání kárných provinění ve 123 případech.

V rámci analýzy chci poukázat na četnost jednotlivých „druhů“ provinění.⁹⁴ Již dříve bylo zmíněno, že v judikatuře kárných senátů NSS se objevuje celá řada jednání soudců. Pro účely lepší orientace v dané problematice a také v předesílané analýze jsem provinění rozdělila do pěti skupin, přičemž toto rozdělení nelze v žádném případě chápat jako jediné možné a definitivní. Jedná se pouze o snahu přehledným způsobem demonstrovat kvantitu jednotlivých provinění v rámci judikatorní činnosti kárných senátů NSS a poukázat na největší problémy a nedostatky současné situace. Jednotlivá provinění jsem zařadila do skupin označených jako průtahy a nečinnost, nedodržení lhůty, nezákonné a nedbalostní nakládání se spisem, jiná pochybení při výkonu funkce a ostatní provinění. Tyto skupiny jsou vytvořeny jednak s ohledem na označení provinění ze strany kárných senátů NSS (zejména pokud jde o skupinu průtahy a nečinnost a nedodržení lhůty) a zbývající tři skupiny jsou složeny z kárných provinění, které se sice vyznačují jiným jednáním, ale navzájem spolu určitým způsobem souvisejí.

⁹² BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 503.

⁹³ KRAMER, Jaroslav. *72 hodin se soudci (část třetí)* [online]. www.epravo.cz, 21. března 2012 [cit. 10. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/efocus/72-hodin-se-soudci-cast-treti-81701.html>>.

⁹⁴ Grafické znázornění zastoupení jednotlivých druhů kárných provinění viz Příloha č. 1: Graf četnosti jednotlivých druhů kárných provinění v rámci podaných kárných návrhů a Příloha č. 2: Graf četnosti jednotlivých druhů kárných provinění, za která byli soudci uznáni vinnými v rozhodnutích kárných senátů NSS.

Pro možnost získat ucelenější pohled na výše uvedenou problematiku dodávám, že ke dni 29. 9. 2016 bylo v České republice 3013⁹⁵ soudců a 15 soudců ÚS.

4.2.1 Průtahy a nečinnost

Za nejčastější provinění mohou bezesporu označit kategorii kárných provinění spočívajících v průtazích a nečinnosti, tzn. porušení povinnosti rozhodovat bez průtahů. Důvodem existence tohoto kárného opatření je naplnění základního cíle soudnictví, tj. poskytování ochrany právům a právem chráněným zájmům jednotlivců. Není-li ochrana poskytnuta v přiměřené době, může dojít ke ztrátě jejího významu. Ve svém důsledku tak povinnosti projednat a rozhodnout věc v přiměřené lhůtě odpovídá právo účastníka na včas poskytnutou ochranu. Obecná definice pojmu přiměřená lhůta v českém právním řádu obsažena není, nicméně soudní řízení ovládá zásada rychlosti a hospodárnosti, ze kterých lze vycházet. Průtahem můžeme označit neodůvodněné delší časové období mezi jednotlivými úkony soudu, vedoucími ke skončení věci.⁹⁶

Výkladem pojmu nečinnost se ve své judikatuře věnoval i kárný senát NSS. Při posuzování nečinnosti má kárný senát za úkol nejdříve zjistit, zda tvrzená nečinnost v jednotlivých věcech reálně nastala a následně posoudit, zda nečinnost překračuje určitou akceptovatelnou mez. V neposlední řadě pak musí rozhodnout, zda lze tyto objektivně existující průtahy v řízení klást za vinu právě kárně obviněnému soudci. Kárná judikatura se v rámci posuzování této otázky ustálila na názoru, že za průtah lze označit nejen případy nečinnosti absolutní, ale také situaci, kdy v předmětném období soudce neučinil ve spisu žádný úkon či úkon učinil, ale nešlo o úkon, který by mohl reálně směřovat ke skončení věci. Pokud hovoříme o nečinnosti absolutní, zastává judikatura konstantní názor, že v případě, kdy měl být proveden pouze jednoduchý úkon (spíše administrativní povahy), u něhož není třeba právní úvahy, je lhůta, za níž již není nečinnost soudce možné akceptovat, obvykle lhůta tří měsíců. V ostatních případech (tedy pokud nehovoříme o jednoduchém úkonu) musí být hranice posuzována vždy individuálně, a to také s ohledem na celkové zatížení soudce, stáří posuzované věci, výkonnost soudce atd.⁹⁷

⁹⁵ Číslo zjištěno ze jmenného seznamu soudců na internetové adrese <http://www.justice.cz/cgi-bin/sqw1250.cgi/zresortu/soudci.html> nutno však dodat, že v tomto jmenném seznamu nejsou obsažena jména 33 soudců, kteří byli prezidentem republiky jmenováni dne 24. 8. 2016, jmenný seznam těchto soudců je dostupný na internetové adrese <https://www.hrad.cz/cs/pro-media/tiskove-zpravy/aktualni-tiskove-zpravy/prezident-republiky-jmenoval-soudce-obecnych-soudu-8-12842>.

⁹⁶ K otázce průtahů se vyjádřil ve své judikatuře i ESLP např. v rozhodnutí Neumeister proti Rakousku ze dne 27. 6. 1968, stížnost č. 1936/63, rozhodnutí ESLP König proti Spolkové republice Německo ze dne 28. 6. 1978, stížnost č. 6232/73 a rozhodnutí ESLP Bartl proti České republice ze dne 22. 6. 2004, stížnost č. 50262/9.

⁹⁷ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. března 2016, sp. zn. 11 Kss 4/2015.

Toto jednání se objevilo celkem v 99 případech (tj. cca 40 % z celku), kdy soudci byli uznáni vinnými v 64 případech (tj. cca 26 % z celku). V žádném z těchto případů nešlo o ojedinělý případ pochybení, nýbrž o opakovanou nečinnost a průtahy. V některých případech zahrnovala nečinnost a průtahy stovky věcí.⁹⁸

V rámci této problematiky položil J. Pácal zásadní otázku: „*Je možné kárně postihovat soudce za průtahy v řízení za situace, kdy jim nejsou mocí výkonnou, konkrétně Ministerstvem spravedlnosti zajištěny potřebné personální a materiální podklady pro řádný výkon soudnictví?*“⁹⁹ Stejnou otázkou se zabýval i NS (jakožto dříve odvolací kárný soud) ve svém rozhodnutí ze dne 29. listopadu 2001, sp. zn. Skno 8/2001, když shledal porušení povinností uvedených v § 5 odst. 1 zákona č. 335/1991 Sb., o soudech a soudcích, neboť soudci nerozhodovali v posouzených věcech bez průtahů. Zásadním problémem bylo zodpovězení otázky, zda porušení výše uvedených povinností lze označit za konání (či nekonání) zaviněné či nikoli, jelikož pouze zaviněné porušení může být kárným proviněním. V daném případě NS shledal naplnění složky vědění (tj. věděli, že po určitou dobu neprovedli žádný procesní úkon směřující k meritornímu projednání věci), chyběla zde však složka volní, jelikož pro možnost vyřízení předmětných případů v přijatelné době by na konkrétním soudě museli funkci vykonávat ještě alespoň dva až čtyři další soudci, oproti stávajícímu stavu. Z výše uvedeného je tedy zřejmé, že nelze hovořit o zaviněném porušení povinností, neboť důvodem vzniku průtahů byly objektivní okolnosti, spočívající v nedostatečném zabezpečení řádných podmínek pro výkon funkce soudců, tj. nedostatečné péči ze strany státu.¹⁰⁰

V pozdějším rozhodnutí NS konstatoval, že nepříznivá personální situace na soudu nemůže vyvinut soudce z průtahů v řízení zapříčiněných neprovedením naprosto jednoduchého úkonu – předložení věci odvolacímu soudu. Tímto však nijak nerozporoval svůj dřívější názor, tedy že soudce nelze postihovat v případě, kdy Ministerstvo spravedlnosti nezajišťuje dostatečně podmínky pro řádný výkon funkce soudce. Z judikatury NS lze tedy dovodit závěr, že v rámci posuzování kárné odpovědnosti představují důležitou složku také objektivní okolnosti, které soudce nemůže žádným způsobem ovlivnit. Otázkou však zůstává, koho lze v takovémto případě postihnout a popřípadě jakým způsobem.

⁹⁸ Viz rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. května 2013, sp. zn. 11 Kss 4/2013.

⁹⁹ PÁCAL, Jirí. Je možné kárně postihovat soudce za průtahy v řízení za situace, kdy jim nejsou mocí výkonnou – Ministerstvem spravedlnosti zajištěny potřebné personální a materiální předpoklady pro řádný výkon soudnictví? *Soudní rozhledy*, 2002, roč. 3, č. 2, s. 37.

¹⁰⁰ Tamtéž, s. 38.

4.2.2 Nedodržení lhůty

Přestože mám za to, že provinění spočívající v nedodržení lhůty velmi úzce souvisí s nečinností a zaviněnými průtahy, jsou tato provinění v rámci soupisu veškerých kárných řízení zahájených u kárných senátů NSS označena zvlášť, a proto také já setrvávám v tomto oddělení.

V rámci výkonu funkce nebyly ze strany soudců dodržovány zákonné lhůty zejména pro vyhotovení a odeslání rozhodnutí. K tomuto došlo celkem ve 33 případech (tj. cca 13% z celku), z toho soudci byli uznáni vinnými ve 21 případech (tj. cca 8% z celku). Konkrétně například v rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. března 2016, sp. zn. 13 Kss 3/2015 uznal kárný senát soudkyni Obvodního soudu pro Prahu 4 vinnou tím, že v 18 věcech nedodržela lhůty k vyhotovení rozhodnutí o přiznání znalečného.

Při hodnocení naplnění znaků tohoto druhu kárného provinění vychází kárné senáty NSS z dosavadní judikatury kárného soudu, dle kterého: *„upravuje-li zákon byt' i pořádkovou lhůtu pro provedení určitého úkonu v řízení, ať už je to např. lhůta pro písemné vyhotovení nebo lhůta ... k nařízením hlavního líčení či provedení jiného úkonu směřujícího k rozhodnutí věci, má soudce povinnost vynaložit veškeré úsilí k tomu, aby tato lhůta dodržena byla.“*¹⁰¹

4.2.3 Nezákonné či nedbalostní nakládání se spisem

Další druh provinění představuje nezákonné a nedbalostní nakládání se spisem, kdy toto provinění se vyskytlo celkem v 9 případech (tedy pouze necelé 4 % z celkového počtu), kdy soudci byli shledáni vinnými v 4 případech (tj. cca 1,6 % z celku). Jednalo se například o změnu písemného vyhotovení rozsudku oproti znění, ve kterém byl vyhlášen či založení odůvodnění rozsudku na důkazech získaných až po vyhlášení rozsudku.

Do kategorie nedbalostního nakládání se spisem jsem zařadila také provinění spočívající ve ztrátě spisů a případ odcizení spisů z nezabezpečeného vozu. V tomto kárném řízení byla soudkyni ze strany navrhovatele vyčtena nedostatečná opatrnost při nakládání se soudními spisy. Kárně obviněná však nebyla shledána vinnou ze spáchání výše uvedeného provinění, neboť dle názoru kárného senátu NSS vyjádřeného v rozhodnutí ze dne 5. ledna 2011, sp. zn. 11 Kss 2/2010 kárně obviněná neponechala soudní spisy bez dozoru, neboť se nacházela v bezprostřední blízkosti vozu.

¹⁰¹ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. února 2015, sp. zn. 13 Kss 6/2014.

4.2.4 Jiná pochybení v rámci výkonu funkce

Jedná se o třetí nejpočetnější skupinu spáchaných provinění. Do této kategorie řadím provinění spočívající například v nerespektování procesních ustanovení, v porušení povinností soudce, v nezákonném či nesprávném postupu soudu nebo ve vydání nezákonného rozhodnutí či v uložení nesprávného trestu.

Tato provinění se objevila celkem v 96 případech (tj. cca 39 % z celku). Shledání vinnými byli soudci v 32 případech (tj. cca 13% z celku). Název provinění „porušení povinností soudce“ přejímám ze soupisu vytvořeného NSS, přestože mám k tomuto označení značné výhrady a považuji volbu takového názvu za velmi nešťastnou, neboť v obecné rovině každé provinění může být označeno jako porušení povinností soudce. Jako příklad jiného pochybení v rámci výkonu funkce uvedu rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. prosince 2011, sp. zn. 11 Kss 7/2011, dle něž spočívá kárné provinění porušení povinností soudce například v nepředložení stížnosti obžalovaného proti rozhodnutí o ponechání ve vazbě odvolacímu soudu, přičemž doba, v rámci které nebyla splněna povinnost stížnost předložit, čítala několik měsíců. Jako další neplnění povinností soudce uvedme nezákonné zahlazení odsouzení, chybné vyznačení právní moci, neoznámení podjatosti soudcem, přestože účastníkem řízení byl jeho dítě¹⁰², nerespektování právního názoru odvolacího soudu (celkem ve 4 případech) či nezákonné povolení k zjištění údajů o telekomunikačním provozu.

4.2.5 Ostatní provinění (etika, nevhodné chování, alkohol)

Do této skupiny spadají všechna ostatní provinění. Zařadila jsem zde jak provinění související s výkonem funkce (přičemž se však podle mého názoru výkonu funkce významným způsobem nedotýkají, ale často se mohou během výkonu funkce projevit), tak s výkonem funkce nesouvisející.

Skupina ostatních provinění tak zahrnuje například nevhodné a urážlivé chování vůči předsedkyni soudu, vůči účastníkům řízení a jejich právním zástupcům. Nevhodnost může spočívat v arogantním, ale také hrubém a urážlivém chování (celkem se jednalo o 6 případů). Dále bylo spácháno provinění spočívající ve vedení jednání pod vlivem alkoholu (2 případů), způsobení dopravní nehody (2 případy) a za vůbec nejhorší kárné provinění, na které jsem v rámci analýzy narazila, považuji kárné provinění uvedené v rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. listopadu 2011, sp. zn. 13 Kss 8/2011. V předmětné věci byl soudce kárně obviněn z toho, že ve vyhlášené přestávce (v jím projednávané věci) odcizil právním zástupcům

¹⁰² Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 19. října 2011, sp. zn. 11 Kss 1/2011.

účastníků peníze z peněženek ukrytých v kapsách saka, které zůstaly během přestávky v jednacím sále, a to ve výši 70 eur a 600,-- Kč.

Tato skupina zahrnuje celkem 12 takových porušení (tj. cca 5 % z celku), z toho byli soudci uznáni vinnými ve 2 případech (tj. cca necelé 1%). Zejména v případech výkonu funkce pod vlivem alkoholu a také u případů spáchání dopravní nehody pod vlivem alkoholu, došlo ze strany soudců k rezignaci z funkce, což znemožnilo jejich následné odsouzení.¹⁰³

K dané problematice (tedy k nízkému počtu tohoto druhu provinění v rámci kárných řízení) se vztahuje také názor P. Černého, soudce Krajského soudu České Budějovice, který vyjádří obavu, že se současná úprava kárných řízení zaměřuje prakticky pouze na pochybení spočívající v průtazích ve věcech, ale nejsou postihováni nekvalitní soudci, kteří se chovají arogantně či jsou odborně neschopní, přičemž tímto svými chováními poškozují nejen svou pověst, ale především také pověst soudního stavu jako celku.¹⁰⁴

4.3 Tvůrčí volno, jako možný nástroj prevence

Téma kárných provinění bychom mohli nepochybně uzavřít konstatováním, že se jedná o jev v rámci soudnictví negativní, nicméně vzhledem k přítomnosti lidského prvku v rámci soudnictví také do určité míry nevyhnutelný. Nicméně v žádném případě se nelze spokojit pouze konstatováním jejich existence, ale vyvstává potřeba zamyslet se nad možnostmi prevence. V rámci této problematiky mne nesmírně zaujal nápad ústavního soudce V. Šimíčka, který přišel s myšlenkou tzv. sabbaticalu neboli tvůrčího volna. Jakožto bývalý kárný soudce má mnoho zkušeností s případy kárných provinění. Z těchto zkušeností vyvodil závěr, že existuje nespočet případů, kdy došlo k potrestání soudce, který vykazoval vysokou míru vstřícnosti vůči účastníkům, ale také se těšil oblibě kolegů, avšak „vyhořel“ a ztratil energii, což se následně projevovalo zejména v průtazích v řízení.¹⁰⁵

Tvůrčí volno by pak mohlo působit jako preventivní nástroj, díky kterému by se předešlo výše uvedeným situacím. Čas takového „volna“ by byl určen především k sebevzdělávání soudce, a to například absolvováním jazykových kurzů, zahraničních stáží, psaním odborných prací či dosáhnutím vědeckého titulu.¹⁰⁶ Určitou podobnou formu

¹⁰³ K případům zastavení kárného řízení z důvodu rezignace soudce viz následující kapitola.

¹⁰⁴ ČERNÝ, Petr. Několik úvah o našich hodnotách. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 12, s. 10.

¹⁰⁵ PASEKOVÁ, Eva. *Vojtěch Šimíček: Soudci by měli mít nárok na tvůrčí volno, aby „nevyhořeli“* [online]. www.ceska-justice.cz, 28. října 2016 [cit. 2. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2016/10/vojtech-simicek-soudci-meli-mit-narok-na-tvurci-volno-aby-nevyhoreli/>>.

¹⁰⁶ PASEKOVÁ, Eva. *Vojtěch Šimíček: Soudci by měli mít nárok na tvůrčí volno, aby „nevyhořeli“* [online]. www.ceska-justice.cz, 28. října 2016 [cit. 2. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2016/10/vojtech-simicek-soudci-meli-mit-narok-na-tvurci-volno-aby-nevyhoreli/>>.

prevence (byť daleko menšího rozsahu) má bezesporu zajišťovat i Justiční akademie, jakožto organizační složka státu mající za úkol organizovat a provádět odborné vzdělávání soudců, justičních čekatelů, případně i dalších osob.¹⁰⁷

¹⁰⁷ JURMAN, Miroslav. *Nový zákon o soudech a soudcích* [online]. www.epravo.cz, 5. února 2002 [cit. 9. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-pravo/novy-zakon-o-soudech-a-soudcich-15702.html>>.

5 Kárné opatření

5.1 Pojem kárné opatření

Dle § 88 ZSS odst. 1 lze soudci uložit kárné opatření za kárné provinění, jehož se dopustil, přičemž toto ustanovení obsahuje taxativní výčet opatření, která je možné uložit. Prostor pro uložení kárného opatření vzniká, pokud soudce nezastává svou funkci důsledně, řádně neplní své povinnosti s výkonem funkce související či narušuje důvěryhodnost sebe, jakožto soudce nebo soudnictví obecně.

Kárné opatření má několik funkcí. Hlavní účel spatřuji jednak v potrestání soudce za jeho pochybení, na druhou stranu však potrestání může působit preventivně, a to jak na kárně obviněného soudce, kterému se kárné opatření ukládá (individuální prevence), tak i na soudce ostatní (generální prevence).¹⁰⁸ Funkce ochranná pak spočívá v ochraně řádného výkonu soudní moci, ale také v ochraně veřejnosti, resp. ochraně práv účastníků řízení.

Existují tak tři skupiny kárných opatření, a to opatření formálního charakteru (mezi které řadím napomenutí a důtku), peněžité sankce (snížení platu) a profesní „likvidace“ (odvolání z funkce).¹⁰⁹ Při výběru toho určitého druhu kárného opatření, které bude soudci uloženo, musí kárný soud zohledňovat závažnost spáchaného provinění, přičemž opatření formálního charakteru znamenají pro soudce újmu nejmenší. Naopak odvolání z funkce soudce zasáhne soudcův život nejvíce. Takto uložené kárné opatření musí tedy odpovídat především závažnosti spáchaného provinění, ale také okolnostem svědčícím ve prospěch i neprospěch kárně obviněného soudce. Současně musí být dostatečně způsobilé motivovat kárně obviněného k řádnému plnění všech pracovních povinností, tak aby neodcházelo k narušování důstojnosti soudcovské funkce nebo ohrožování důvěry v nezávislé, nestranné, odborné a spravedlivé rozhodování soudů.¹¹⁰

5.2 Kárná opatření v praxi

Z výše uvedeného vzorku 198 zahájených řízení byli soudci v 95 uznáni vinnými¹¹¹, tj. v necelé polovině případů. Z těchto 95 řízení jim bylo uloženo kárné opatření v 81 případech¹¹² a v zbylých 14 případech došlo k upuštění od potrestání.¹¹³

¹⁰⁸ JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 4. Vydání. Praha: Leges, 2014, s. 393.

¹⁰⁹ MOTYČKA, Petr. Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem? *Bulletin advokacie*, 2015, roč. 22, č. 1 – 2. s. 46.

¹¹⁰ Srov. rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. června 2016, sp. zn. 16 Kss 1/2016.

¹¹¹ V těchto 96 řízeních byli pak shledáni vinnými ze spáchání 123 provinění, viz předchozí kapitola.

¹¹² Grafické znázornění uložených kárných opatření viz Příloha č. 3: Graf četnosti uložených kárných opatření.

¹¹³ Institut upuštění od potrestání je blíže rozebrán níže.

Byť se v jednom kárném řízení může rozhodovat o více kárných proviněních, vždy se ukládá pouze jedno kárné opatření. Jednotlivé druhy kárných proviněních a jejich četnost ovlivňují výběr kárného opatření a popř. jeho intenzitu, pokud hovoříme o snížení platu, které bude kárně obviněnému soudci uloženo. Ukládání pouze jednoho druhu kárného opatření vyplývá také z logiky smyslu a povahy každého z opatření, neboť kupříkladu důtka ve spojení s jiným kárným opatřením ztrácí smysl, jelikož v rámci uložení důtky dochází k jakémusi důslednějšímu napomenutí, avšak provinění na druhou stranu nezůstává bez postihu. Postrádalo by pak racionální význam ukládat vedle toho druhu opatření jakékoli jiné. Stejně tomu je i u uložení kárného opatření snížení platu a odvolání z funkce.

5.2.1 Důtka

Důtka jako nejmírnější forma kárného opatření [§ 88 odst. 1 písm. a) ZSS] byla uložena celkem v 19 řízeních (tj. cca 23 % z celku¹¹⁴). Uložení důtky je projevem především morálního potrestání soudce a ukládá se za mírnější formy proviněních, u kterých není možné uplatnit pouze výtku. Konkrétně tak bývá důtka nejčastěji ukládána v případech spáchání proviněních spočívajících v průtazích a nečinnosti, ale také v případech jiných pochybení při výkonu funkce.

V případě ukládání tohoto kárného opatření kárný soud shledává velmi důležitou okolností pro uložení důtky míru sebereflexe, kterou kárně obviněný soudce během řízení prokáže.¹¹⁵ V jednom ze svých nejnovějších rozhodnutí, konkrétně rozhodnutí ze dne 6. června 2016, sp. zn. 11 Kss 6/2015, se kárný senát NSS zabýval případem, kdy byl kárně obviněn soudce z důvodu autorství několika článků věnujících se současné problematice imigrantů s hojným využitím hrubých a rasistických slov. Kárné provinění spočívalo v jejich publikaci na internetových stránkách (nikoli v sepsání samém). V daném případě bylo soudci uloženo kárné opatření ve formě důtky právě s ohledem na jeho chování a vystupování během řízení, kdy prokázal vysokou míru sebereflexe.

5.2.2 Snížení platu

Dalším kárným opatřením, jež může být soudci uloženo, je snížení platu. Dle § 88 odst. 1 písm. b) ZSS lze soudci uložit snížení platu až o 30% na dobu nejdéle 1 roku. V případě, že se soudce opakovaně dopustí kárného proviněních v době před zahlazením kárného opatření, lze uložit snížení platu až na dobu 2 let. Toto kárné opatření bylo uloženo

¹¹⁴ Pokud zde hovoříme o celku, jedná se o 82 případů, ve kterých bylo kárné provinění uloženo.

¹¹⁵ Srov. rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. listopadu 2015, sp. zn. 16 Kss 1/2015.

celkem v 56 případech (tj. cca 69 % z celku), což ukazuje, že jde v praxi o nejvíce využívané kárné opatření. Konkrétně v 38 případech bylo uloženo snížení platu v případě provinění průtahů a nečinnosti, ale toto opatření se často ukládá i u dalších druhů provinění (tj. nedodržení lhůty, nedbalostní a nezákonné nakládání se spisem a jiná pochybení při výkonu funkce).

Důvodem častého ukládání opatření snížení platu může být široká škála jeho uplatnění, která spočívá v tom, že může být uloženo jednak za mírnější provinění, ale i za provinění závažná. Šíře škály se projevuje jednak v procentu snížení, které může být uloženo (kdy obecně se jedná o 10%, 15%, 20%, 25% a maximálních 30%) a také časové rozmezí pro dobu, po kterou pobírá soudce plat snížený, kdy tato doba obvykle činí 3 až 12 měsíců, v ojedinělých případech i 18 až maximálních 24 měsíců (takovéto případy se doposud vyskytly pouze jednou). Pokud se mám vyjádřit k četnosti užití jednotlivých procentních sazeb, tak jako nejvíce využívanou sazbu mohu označit snížení platu o 10%, když toto bylo uloženo celkem v 19 případech, na druhém místě je sazba 15%, ta byla uložena ve 13 případech a jako třetí nejvíce ukládaná se ukázala sazba 30%, uložena v 10 případech (dále sazba 20% v 8 případech a sazba 25% v 6 případech).

Při stanovení výše sazby snížení platu a doby, po kterou toto snížení bude uloženo, kárný senát zohledňuje polehčující a přitěžující okolnosti¹¹⁶, a to například zda byl soudce doposud kárně řešen, jaká byla jeho dosavadní činnost jako soudce, zda se jedná o opakované kárné provinění a v neposlední řadě bere v úvahu i osobní a rodinné poměry, konkrétně například v rozhodnutí ze dne 16. března 2016, sp. zn. 13 Kss 3/2015 přihlédl kárný senát NSS ke skutečnosti, že se kárně obviněná soudkyně nacházela ve velmi složité životní situaci, kdy jí zemřel otec a ona byla nucena zajišťovat péči o svou těžce nemocnou matku. Z těchto důvodů nebyla schopna pracovat tak efektivně jako dříve, přičemž jinak její práce do té doby nevykazovala žádné jiné nedostatky a naopak vyšlo během řízení najevo, že svou funkci vykonávala velmi řádným způsobem.

Na hmotné zajištění soudce se klade velký důraz, neboť znamená ekonomický předpoklad nezávislosti soudců. Platové podmínky soudců vycházejí ze zákona č. 236/1995 Sb., o platu a dalších náležitostech spojených s výkonem funkce představitelů státní moci a některých státních orgánů a soudců a poslanců Evropského parlamentu, ve znění pozdějších předpisů.¹¹⁷

¹¹⁶ Tyto okolnosti však mají význam i při ukládání jiných kárných opatření, než je snížení platu.

¹¹⁷ PAVLÍČEK, Václav a kol. *Ústavní právo a státověda*. 2. díl. Ústavní právo České republiky. Praha: Leges, 2014, s. 960.

5.2.3 Odvolání z funkce

Pro spáchání kárné provinění byli soudci odvolání ze své funkce celkem v 6 případech (tj. cca 7 % z celku). Tento údaj však nemůže mít žádnou vypovídající hodnotu vzhledem k okolnosti, že v drtivé většině případů, kdy soudcům hrozilo uložení tohoto druhu opatření (resp. uložení tohoto opatření bylo navrženo ze strany kárného navrhovatele) si soudci raději zvolili důstojnější formu odchodu ze své funkce, tj. „dobrovolnou“ rezignaci.

Odvolání z funkce bylo uloženo 5ti soudcům, kteří byli uznáni vinnými za kárné provinění průtahů a nečinnosti¹¹⁸ a dále v jednom případě u kárného provinění nedodržení lhůty, kdy ve svém rozhodnutí kárný senát NSS ze dne 25. května 2016, sp. zn. 13 Kss 2/2016 shledal kárně obviněného soudce vinným ze spáchání kárného provinění nedodržení lhůt ve 32 věcech péče o nezletilé, resp. v některých dalších zvláštních řízeních dle zákona o zvláštních řízeních soudních, když zákonná lhůta pro písemného vyhotovení rozsudku a jeho odeslání účastníkům, popř. jejich právním zástupcům činí dle § 158 odst. 4 OSŘ ve spojení s § 1 odst. 2 ZŘS 30 dnů (ve výjimečných případech může být prodloužena až na 90 dnů), přičemž soudce tuto lhůtu v řadě případů překročil i o několik měsíců a zhodnotil, že „v nyní posuzované věci kárně obviněný nerespektoval tuto zákonnou lhůtu opět ve velmi vysoké počtu věcí a rovněž průtahy, které tímto způsobil, jsou značné.“

Uložení opatření odvolání z funkce u těchto druhů provinění není nic neobvyklého, avšak jak bylo již dříve řečeno, soudci velmi často v takovýchto případech rezignují a řízení tak musí být zastaveno. V důsledku tak soudci nemůže být toto opatření uloženo.

Kárné řízení umožňuje uložení kárného opatření spočívajícího v odvolací z funkce, jakožto nejprísnějšiho postihu kárného provinění, a tedy prostředek ultima ratio. Čl. 21 odst. 4 LZSP zakotvuje právo na nerušený výkon volené a jiné veřejné funkce, včetně práva na ochranu před protiprávním zbavením této funkce. Odvoláním soudce z funkce může dojít k zásahu do výše uvedeného základního práva, přičemž takovýto zásah musí podléhat ochraně ze strany soudní moci, tzn. soudce lze odvolat z funkce pouze na základě rozhodnutí nezávislého a nestranného soudu ve smyslu čl. 36 odst. 1 LZPS. Kárné řízení tak musí být vedeno se zřetelem na veškerá ústavně zakotvená práva kárně stíhaného soudce, zejména s ohledem na právo soudce zastávat nerušený výkon svěřené funkce, ale také se zřetelem na ústavní garanci nezávislosti soudní moci. Je proto nezbytné, aby soudy (resp. kárné senáty) v kárném řízení rozhodovaly dle pravidel spravedlivého procesu dle páté hlavy LZPS a

¹¹⁸ Jednalo se zejména o případy, kdy nečinnost či průtahy trvaly několik měsíců, popř. i let nebo postihovaly enormní množství případů.

zároveň byla respektována základní procesní práva, mezi něž patří například právo kárně stíhaného soudce znát, co se mu klade za vinu, být seznámen s důvody svého obvinění atd.¹¹⁹

5.2.4 Upuštění od uložení kárného opatření

Od uložení kárného opatření lze upustit, bylo-li jeho projednání dostačující dle § 88 odst. 3 ZSS. V praxi k tomu může dojít například za situace, kdy v rámci řízení bude prokázáno, že již samotné projednání bude dostatečně motivovat kárně obviněného k řádnému jednání, ať už v rámci výkonu funkce či v osobním životě (s ohledem na typ provinění).¹²⁰

Zásada veřejnosti ovládající jednání kárného senátu a publikace jednotlivých rozhodnutí na internetu zde hraje velkou roli. Byť se v publikovaných rozhodnutích nacházejí pouze iniciály kárně odpovědného soudce, medializací kauz často dochází k obeznámení veřejnosti s jednotlivými případy včetně jména a příjmení soudce.¹²¹ Samotné projednání tak citelně zasahuje do sféry soudce (jak osobní tak profesní) a kárné opatření proto není třeba ukládat.¹²² V tomto názoru mě utvrzuje i stanovisko K. Hanuše, soudce Městského soudu v Praze, podle kterého je daleko důležitější vnitřní odsouzení sebe samého jakožto soudce a zejména poučení se z toho (tedy sebereflexe) než odsouzení soudce kárným senátem.¹²³

K upuštění od uložení kárného opatření došlo ve 14 případech (tj. 17% z celku). Od uložení kárného opatření tak bylo upuštěno kupříkladu v rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. prosince 2015, sp. zn. 16 Kss 2/2015, kde se jednalo o provinění soudce spočívající v nerespektování anonymity žadatelů o nezrušitelné osvojení nezletilého dítěte. Při rozhodování o tom, jaké kárné opatření bude uložena, vzal mj. kárný senát v úvahu skutečnost, že kárně obviněný dosud nebyl nikdy kárně řešen, jeho činnost byla dosud vnímána jako svědomitá, pečlivá a bez negativních zjištění. Za tohoto stavu věci dospěl kárný senát k závěru, že projednání kárného provinění bylo dostačující a od uložení kárného opatření upustil.

¹¹⁹ Viz náleží Ústavního soudu ze dne 21. ledna 2008, sp. zn. III. ÚS 1076/07, body 22 – 25.

¹²⁰ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. června 2015, sp. zn. Kss 7/2014.

¹²¹ Vzhledem k označení místa působnosti soudce není problém zjistit jeho jméno na stránkách www.justice.cz, kde je zveřejněn seznam soudců.

¹²² Srov. rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. prosince 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013.

¹²³ HANUŠ, Karel. Pět P justice. *Soudce*, 2013, roč. 15, č. 3, s. 18.

5.3 Institut výtky drobných nedostatků a poklesků

5.3.1 Pojem „výtká“

Zákony upravující postavení osob podléhajících kárné odpovědnosti stanovují mimo pravidel kárné odpovědnosti také možnost, aby drobné nedostatky a drobné poklesky¹²⁴, které nedosahují intenzity kárného deliktu, byly vyřízeny pouze tak, že budou jedinci vytknuti příslušným orgánem, bez toho, aniž by bylo zahájeno kárné řízení.¹²⁵ Jde tedy o institut umožňující postihnout určité méně závažné jednání (či „nejednání“) soudce a zároveň ho určitým způsobem také upozornit na nesprávnost takového jednání. Výtka, stejně jako uložení kárného opatření, zakládá překážku rei iudicate.¹²⁶

Úpravu nalezneme v § 88a ZSS, dle kterého: „*Drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování může orgán státní správy soudů, který je oprávněn podat návrh na zahájení kárného řízení, vyřídit tím, že je soudci, předsedovi soudu, místopředsedovi soudu, předsedovi kolegia NS nebo NSS vytkne, je-li to postačující.*“¹²⁷ Na rozdíl od zákona č. 120/2001 Sb., o soudních exekutorech a exekuční činnosti (exekuční řád) a o změně dalších zákonů v platném znění (dále jen „exekuční řád“), který stanovuje pro výtku obligatorní písemnou formu, ZSS umožňuje i výtku provedenou ústní formou.¹²⁸ Tomuto výkladu neodporuje ani skutečnost, že se v praxi výtka zakládá do osobního spisu soudce, neboť o ústním jednání, během kterého je výtka učiněna se vyhotoví zápis, který je následně do spisu založen.

5.3.2 Kárné opatření vs. výtka

Možnost zařazení výtky pod pojem kárné opatření v obecné rovině vyplývá z povahy tohoto institutu, jelikož představuje nejmírnější formu kárného opatření (přestože do skupiny kárných opatření nepatří¹²⁹). Někteří autoři výtku označují jako nejmírnější formu kárného opatření, ale dle judikatury kárných senátů NSS se o kárné opatření nejedná.¹³⁰

¹²⁴ Může se jednat např. o porušení povinností nebo nevhodné chování či jednání.

¹²⁵ KOPECKÝ, Martin. K právní povaze výtky drobných nedostatků osobě podléhající kárné odpovědnosti. *Jurisprudence*, 2016, roč. 25, č. 3, s. 11.

¹²⁶ Viz rozhodnutí senátu NSS ze dne 14. září 2010, sp. zn. 13 Kss 2/2010.

¹²⁷ Možnost výtky drobných nedostatků a poklesků upravoval ZSS i ve svém původním znění v § 88 odst. 3 avšak po přijetí novely zákona č. 314/2008 Sb., došlo k vymezení tohoto pojmu do samostatného paragrafu.

¹²⁸ KOPECKÝ, Martin. K právní povaze výtky drobných nedostatků osobě podléhající kárné odpovědnosti. *Jurisprudence*, 2016, roč. 25, č. 3, s. 12.

¹²⁹ Viz níže.

¹³⁰ Mám za to, že výtku můžeme podřadit pod pojem kárného opatření, pokud hovoříme o kárném opatření v obecné rovině, tedy jako o určité reakci na spáchané kárné provinění. V žádném případě ji však nelze zařadit do skupiny kárných opatření, pokud hovoříme o jednotlivých druzích těchto opatření (tedy o důtce, snížení platu či odvolání z funkce).

Mezi kárným opatřením a výtkou totiž existuje nespočet rozdílů. K projednání kárné odpovědnosti soudců, předsedů soudů, místopředsedů soudu, předsedů kolegií NS nebo NSS je příslušný dle ZŘSSZE kárný soud. Drobné nedostatky v práci nebo drobné poklesky v chování může dle § 119 odst. 1 ZSS vytknout ministerstvo, konkrétně Ministerstvo spravedlnosti, které je ústředním orgánem státní správy soudů a dále dle § 119 odst. 2 ZSS předseda a místopředsedové NS, předseda a místopředseda NSS a předsedové a místopředsedové vrchních, krajských a okresních soudů. Oproti relativně podrobné úpravě kárného řízení, zákon postup v rámci výtky upravuje pouze obecně a konkrétní podobu „procesu vytknutí“ ponechává na uvážení výše uvedených orgánů k tomu příslušných.

Rozdílnost lze také spatřovat v tom, že v rámci kárného řízení je soudci ukládáno kárné opatření, výtka však povahu kárného opatření nemá. K otázce právní povahy výtky se již několikrát vyjadřovala judikatura i odborná literatura. Její právní úpravu lze bezesporu označit za velmi strohou a osekanou a ani důvodová zpráva se k její povaze blíže nevyjadřuje, stejně jako je tomu u kárné odpovědnosti. Komentář k ZSS uvádí, že z pohledu judikatury je i tento postup považován za uložení kárného opatření, které je v daném případě představováno právě výtkou ze strany orgánu státní správy soudů a jedná se o věc *res iudicata*. Na druhou stranu však výtka může být posouzena jako zvláštní úprava oprávnění předsedy soudu jako vedoucího zaměstnance v rámci pracovního vztahu soudce a nelze v daném případě hovořit o překážce věci rozhodnuté, poněvadž řízení, v rámci kterého je výtka udělena není vedeno dle ZŘSSZE a také není ukládána nezávislým soudem. Opačný výklad by pak totiž umožňoval kterémukoliv z kárných žalobců účelově bránit kárnému stíhání soudce, pokud by byla uložena výtka i za jednání, které objektivně dosahuje intenzity kárného provinění.¹³¹

Dle mého představuje založení překážky *res iudicata* z důvodu výtky naprosto logický postup, neboť tímto postupem dojde k určitému „potrestání“ soudce. V tomto ohledu se ve své judikatuře vyjádřil také kárný senát NSS v rozsudku ze dne 19. listopadu 2013, sp. zn. 14 Kse 5/2012 ve věci kárné odpovědnosti soudních exekutorů, když zastavil řízení z důvodu zániku odpovědnost za kárné provinění, poněvadž za dané jednání již byla soudnímu exekutorovi uložena výtka.¹³²

Jak již bylo řečeno výše, právní povaze výtky se věnuje i judikatura, kdy konkrétně kárné senáty NSS v několika svých rozhodnutích vyslovily právní názor, že výtku lze kvalifikovat jako trest zakládající překážku dvojího postihu ve smyslu zásady *ne bis in idem* ve vztahu ke kárnému řízení, kdy cílem tohoto pravidla je zabránit opakovanému stíhání

¹³¹ KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 243.

¹³² Srov. rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. září 2010, sp. zn. 13 Kss 2/2010-87.

odpovědnosti za totožné jednání.¹³³ Kárné senáty NSS se však v rámci svých rozhodnutí vyjadřují rozdílně k otázce, zda se zásada *ne bis in idem* vztahuje pouze na konkrétní vytýkané nedostatky a poklesky či na celé časové období, kdy došlo k porušení povinností soudce.¹³⁴ Domnívám se, že vzhledem k důvodu existence výtky, tedy s ohledem na její cíl, kterým je možnost postihnout drobné nedostatky soudce, jež nedosahují takové intenzity, aby pro ně bylo možné zahájit kárné řízení, se jeví jako logičtější vztahovat pravidlo *ne bis in idem* pouze ke konkrétnímu skutku, resp. chování. Pokud bychom vyloučili postižitelnost jakýchkoliv jiných pochybení soudce v rámci celého období, ve kterém soudce spáchal určitá provinění, za která mu byla uložena výtka, přestože by všechna pochybení v tomto období nebyla potrestána (či projednána v rámci kárného řízení), odporovalo by smyslu a účelu systému kárné odpovědnosti, aby spáchané provinění, které nebyly výtkou nijak řešeny, musely být od nynějška vyloučeny z kárné odpovědnosti pouze z důvodu, že k jejich spáchání došlo ve stejném časovém období, jako k již potrestaným kárným proviněním (či projednaným). Zároveň by snadno mohlo docházet k zneužívání tohoto institutu a zamezování možnosti zahájit kárné řízení pro pochybení vyšší intenzity a tedy i zájmu na spravedlivém potrestání.

K výše uvedenému musím doplnit, že přestože se v rámci vytknutí jedná o postup poněkud mírnější než u kárného opatření, i výtka je způsobilá zasáhnout do sféry postižené osoby, a to zejména do její důstojnosti, vážnosti, cti a dobré pověsti.¹³⁵

I když považuji tento institut za důležitý a velmi užitečný, protože ne každé pochybení ze strany soudce je nutné projednávat v rámci kárného řízení, naopak by se také nemělo nechat bez povšimnutí, nelze se nepozastavit nad skutečností, že úprava tohoto institutu obsahuje značné množství neurčitých právních pojmů, a to konkrétně pojem nedostatek, poklesek a slovní spojení je-li to postačující. Přestože v judikatuře zatím tento problém řešen nebyl, domnívám se, že neurčitost těchto pojmů a neexistence obecných a objektivních kritérií pro jejich posuzování může mít za důsledek nedostatečné postihy pochybení soudců ba dokonce v nejhorším případě i zneužívání tohoto institutu. Domnívám se, že díky tomuto institutu není velký problém, jak se říká „zamést určité kauzy pod koberec“, neboť celá záležitost se řeší na „domácí půdě“ konkrétního soudu, kdy každý předseda soudu zhodnocuje, co je a co není drobným poklesem a nedostatkem. Díky uložení výtky může

¹³³ KOPECKÝ, Martin. K právní povaze výtky drobných nedostatků osobě podléhající kárné odpovědnosti. *Jurisprudence*, 2016, roč. 25, č. 3, s. 13.

¹³⁴ Srov. rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 4. 4. 2012, sp. zn. 11 Kss 4/2011-120, rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. 9. 2010, sp. zn. 13 Kss 2/2010-86.

¹³⁵ KOPECKÝ, Martin. K právní povaze výtky drobných nedostatků osobě podléhající kárné odpovědnosti. *Jurisprudence*, 2016, roč. 25, č. 3, s. 19.

docházet k účelovému zabránění kárného řízení, přestože dané jednání objektivně dosahuje závažnosti kárného deliktu. Stejný názor ve svém článku zaujal i soudce Krajského soudu v Ústní nad Labem P. Černý, který výtku označil za „*institut v praxi poměrně hojně využívaný, obávaný a někdy zneužívaný*“.¹³⁶

Pro předcházení zneužívání institutu výtky (tedy způsobem, že jednání bude vytknuto, přičemž vznikne překážka věci rozsouzené) při současném nedostatečném postihu spáchaného kárného provinění by bylo proto nezbytné nastavit určité a objektivní zákonné hranice a požadavky, ze kterých by se muselo vycházet v případech úvah, zda pochybení soudci pouze vytknout či zda podat návrh na zahájení kárného řízení. Jako prevence by jistě mohla působit i zvýšená kontrola nad dodržováním povinností předsedů soudu ze strany Ministerstva spravedlnosti, tzn. dohled nad systémem ukládání výtek a hodnocení, zda jejich uložení bylo v jednotlivých případech odpovídající či nikoli.

¹³⁶ ČERNÝ, Petr. Výtka soudci a státnímu zástupci. *Právní rozhledy*, 2014, roč. 22, č. 23-24, s. 835.

Závěr

Ve své diplomové práci jsem se zabývala problematikou kárné odpovědnosti se snahou jednak představit podstatu tohoto institutu v teoretické rovině, ale na druhé straně prozkoumat i rovinu praktickou, a to prostřednictvím rozboru rozhodnutí kárných senátů NSS. Během vypracovávání práce jsem postupně zodpověděla dílčí výzkumné podotázky, které přispěly k nalezení odpovědi na výzkumnou otázku hlavní.

Podstatná část práce se věnuje právní úpravě kárné odpovědnosti. Tu tvoří ZSS, který vymezuje kárnou odpovědnost, druhy kárných provinění a kárná opatření. Procesní úpravu, tedy vymezení kárného řízení, obsahuje ZŘSSZE. Na základě dostupné literatury a charakteristických znaků jsem kárnou odpovědnost definovala jako mechanismus sloužícím k zajištění pořádku uvnitř soudní soustavy, při soustavném sledování dosažení zajištění důstojnosti soudce a soudcovské funkce jak v rámci právního systému, tak i v očích veřejnosti. Při zkoumání právní úpravy se jako jeden z velkých problémů ukázala problematika náhrady škody z titulu odpovědnosti za škodu při výkonu veřejné moci, kdy stát má povinnost tuto škodu hradit a teprve následně může vymáhat po soudci její náhradu (tzv. regresní nárok), avšak pouze v případě, že byl soudce pro pochybení, kvůli kterému došlo ke vzniku škody (či nemajetkové újmy) uznán vinným v kárném řízení. Současná právní úprava totiž umožňuje soudci rezignovat ze své funkce bez zákonem stanovených omezení [§ 14 ZŘSSZE]. Důsledkem rezignace je zastavení kárného řízení a následná nemožnost uplatnění regresního nároku ze strany státu, což může mít dalekosáhlé důsledky do státní pokladny. K zastavení řízení z důvodu rezignace soudce výše popsané situaci došlo zhruba v 15% z celkového počtu zahájených řízení (tj. 198), což potvrzuje skutečnost, že se nejedná o problém ojedinělý.

Stěžejní část diplomové práce představuje vypracování analýzy rozhodnutí kárných senátů NSS a představení jejich výsledků v rámci textu práce tak, aby bylo možné hodnotit danou problematiku se znalostí skutečných, a troufám si říci s ohledem na informační zdroj a velké množství práce, že i přesných dat.

Obecně není počet případů kárné odpovědnosti není v České republice nijak znepokojující, neboť si vedeme poměrně dobře i v rámci evropských výzkumů. Jako přetrvávající problém však vnímám nedostatečnou aktivitu ze strany Ministerstva spravedlnosti v rámci snahy postupně utvářet efektivní systém prevence v rámci problematiky kárné odpovědnosti. Vytvoření Justiční akademie mající za úkol zajišťování pravidelného vzdělávání soudců můžeme jistě označit za správný krok, ovšem nesmíme se zastavit hned na

startu s nadšením, že jsme vůbec vyšli! Určitý posun by mohlo přinést rozšíření nové myšlenky zavést institut tvůrčího volna, jako ochrany soudců před vyhořením a současně možnost vzbudit v nich nový elán a chuť k práci. Pouze uložení kárného opatření můžeme určitým způsobem vnímat jako jakýsi preventivní nástroj, který působí jednak na samotného jedince, kterému je ukládáno, tak i na soudcovskou veřejnost. Vzhledem k neexistenci analýzy současného stavu kárné odpovědnosti (tzn. kvantitativní analýzy jednotlivých druhů kárných provinění) však může Ministerstvo spravedlnosti jen těžko vymýšlet nástroje prevence, neboť mu chybí základ, na který by mohlo reagovat.

Výše uvedenému problému neexistence systému prevence dle mého názoru naprosto odpovídají také výsledky analýzy, když jsou početně jednotlivé druhy kárných provinění vzájemně ve značném nepoměru, přičemž lze shrnout, že průtahy a nečinnost představují prohršek nejčastější (cca 50% z celkových 123 provinění, kdy byli soudci uznáni vinnými).

Analýza uložených kárných opatření ukázala, že nejčastěji ukládaným kárným opatřením je bezesporu snížení platu, následované důtkou a jako nejméně využívané se ukázalo odvolání z funkce. Přičemž bylo zdůrazněno, že odvolání z funkce není hojně využívaným kárným opatřením zejména z důvodu rezignace soudců ze své funkce, a to zejména po podání kárného návrhu žádajícího trest nejvyšší – odvolání z funkce.

V rámci tématu kárné odpovědnosti soudců shledávám za nejzávažnější problém postoj Ministerstva spravedlnosti k této problematice, neboť z jejich strany dochází pouze k vytváření nápadů a opatření, jak řešit příznaky (tzn. v podobě kárných provinění a novel zákonů upravující kárnou odpovědnost), aniž by řešilo jejich příčiny a faktory výrazně se podílející na jejich vzniku.¹³⁷ Mám za to, že v praxi jsou případy kárných provinění soudců postihovány spravedlivě a účinně. V rámci analýzy jednotlivých rozhodnutí jsem nenarazila na žádný exces při kárného opatření za spáchané kárné provinění, tzn. že v rámci výzkumu nebyl objeven rozsudek příliš mírný ani příliš přísný. Pokud hovoříme o znatelném rozdílu mezi kárným opatřením kárným soudem uloženým a kárným opatřením navrhovaných v kárném návrhu, kárný senát NSS věci vyjádřil tak, že navrhované kárné opatření může být neadekvátní a přehnané, což zdůraznil i v jednom ze svých rozhodnutí, když řekl „*že i když uložené kárné opatření vyznívá oproti navrhovanému opatření pro kárně obviněného příznivěji, neznamená to, že by podání kárného návrhu nemělo dostatečné odůvodnění.*“ Někdy se totiž může jevit velký rozdíl mezi navrhovaným opatřením a uloženým velmi

¹³⁷ Stejný názor zastává i Josex Baxa viz MALECKÝ, Ondřej. *Baxa k Pelikánovu legislativnímu balíku: Zákon přichází ve špatnou chvíli, kárná novela je zbytečná a protiústavní* [online]. www.ceska-justice.cz, 1. května 2015. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2015/05/baxa-k-pelikanovu-legislativnimu-baliku-zakon-prichazi-ve-spatnou-chvili-doprovodne-normy-jsou-zbytecne-a-protiustavni/>>.

problematický (zvláště, pokud dojde k uložení kárného opatření nejmírnějšího), zejména ze strany veřejnosti, kdy zejména laická veřejnost (avšak ne pouze) pohlíží na případy uložení mírnějšího kárného opatření jako na postih nedostatečný.¹³⁸

Jak jsem již uvedla, mám za to, že případy, které se projednávají před kárnými senáty NSS a může v nich být vydáno rozhodnutí o zproštění viny či o uznání viny, představují efektivní a účinný postih. Problém nastává v případech, kdy musí být řízení zastaveno z důvodu rezignace z funkce soudce, či je špatně podán návrh (opožděný návrh či návrh ve špatné kvalitě). Již dříve jsem představila svůj názor na připravovanou novelu zákon o statním zastupitelství a její doprovodné novely, která by mohla částečně výše uvedené problémy vyřešit. Avšak změna, která by umožňovala pokračovat v kárném řízení se soudcem, který již rezignoval ze své funkce, byla z doprovodné novely vypuštěna, což nás vrací opět na začátek.

Na závěr bych ještě chtěla připomenout myšlenku J. Vyklického, dřívějšího prezidenta Soudcovské unie ČR:., *Vymýšlíme nové instituce, zákony, nové a nové záruky a podmínky, za kterých slibujeme pracovat lépe. Tím důsledněji zapomínáme nebo leckdy záměrně opomínáme na sebe samotné.*¹³⁹ Mám za to, že tento výrok velmi trefně shrnuje nejzásadnější problém v rámci kárné odpovědnosti, na který jsem v rámci psaní práce narazila. Nevěnuje se přílišná pozornost prevenci, nevěnuje se přílišná pozornost jedinci. Problematika se omezuje zejména na trestání, na to, zda je trestání efektivní a dostatečné. I já jsem tuto práci začala psát se stejným názorem – jak jsou soudci v rámci kárné odpovědnosti trestáni a lze toto trestání označit za dostatečné a účinné? V rámci studia odborné literatury a judikatury se však můj pohled na danou věc obrátil na úplně jinou stranu. Zjistila jsem, že není dobré dívat se pouze na konec řetězce, ptát se, jestli se dostatečně trestá každé pochybení, ale naopak, zaměřit se na počátek, na důvody a podněty jedinců, na základě kterých k tomuto pochybení dochází. Teprve až pochopíme, kde se skutečně nachází problém, teprve až pak můžeme hledat na tento problém „lék“, tedy jeho řešení.

Pevně věřím a doufám, že tato práce umožní lepší orientaci v dané problematice a napomůže každému k vytvoření objektivního názoru, na základě předestřeným údajů. Pro účely dalšího zpracování mého tématu bych považovala za nesmírně užitečné vypracovat obdobnou analýzu kárných rozhodnutí z doby před účinností novely zákona č. 314/2008 Sb. a její výsledky porovnat s výsledky výše uvedené analýzy. Mám za to, že díky komparaci mých výsledků uvedených v této práci a výsledků analýzy rozhodnutí vydaných před účinností

¹³⁸ Rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 6. června 2016, sp. zn. 11 Kss 6/2015.

¹³⁹ VYKLIČKÝ, Jan. Honor est praemium virtutis aneb Etika soudcovského jednání. *Soudce*, 2004, roč. 6, č. 11, s. 3.

novely zákona č. 314/2008 Sb. by mohlo dojít v první řadě k zhodnocení efektivnosti a funkčnosti současného systému oproti minulé právní úpravě, ale také by mohlo dojít k optimalizaci systému kárné odpovědnosti a jeho zefektivnění. Bohužel, z důvodu omezené rozsahu diplomové práce jsem neměla již možnost výše uvedený postup provést.

Seznam použitých zdrojů

Odborné monografie

- HENDRYCH, Dušan. *Správní právo – Obecná část*. 8. vydání. Praha: C. H. Beck, 2012, 455 s.
- HOUBOVÁ, Drahomíra a kol. *Psychologie pro právníky*. Plzeň: Aleš Čeněk s.r.o., 2008, 123 s.
- HROMADA, Jiří. *Právníký slovník*. 3. přepracované a doplněné vydání. Praha: Orbis, 1972, 276 s.
- JELÍNEK, Jiří a kol. *Trestní právo hmotné. Obecná část. Zvláštní část*. 4. Vydání. Praha: Leges, 2014, s. 237 - 393.
- MATES, Pavel a kol. *Základy správního práva trestního*. 6. vydání. Praha: C. H. Beck, 2015, 146 s.
- SVOBODA, Karel a kol. *Civilní proces. Obecná část a sporné řízení*. Praha: C. H. Beck, 2014, 25 s.
- PAVLÍČEK, Václav a kol. *Ústavní právo a státověda*. 2 díl. Ústavní právo České republiky. Praha: Leges, 2014, 960 s.
- VEČEŘA, Miloš a kol. *Teorie práva v příkladech*. 2. přepracované vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR, a. s., 2011, 288 s.
- WINTEROVÁ, Alena a kol. *Civilní právo procesní. Část první: řízení nalézací*. 8. nezměněné vydání. Praha: Leges, 2015, s. 26 - 29.

Komentáře

- KLÍMA, Karel a kol. *Komentář k Ústavě a Listině*. 1. díl. 2. rozšířené vydání. Plzeň: Aleš Čeněk, s.r.o., 2009, s. 611 - 631.
- KOCOUREK, Jiří. *Zákon o soudech a soudcích. Komentář*. Praha: C. H. Beck, 2015, s. 132 - 246.
- RYCHETSKÝ, Pavel a kol. *Ústava České republiky. Zákon o bezpečnosti České republiky. Komentář*. Praha : C. H. Beck, 2015, 779 s.

Články z odborných časopisů

- BAXA, Josef. Osobnost soudce vnějším pohledem. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 10-11, s. 25.
- BOBEK, Michal. Odpovědnost a disciplína soudce (v přerodu?). *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 14, s. 502 – 504.

- BORZOVÁ, Ivana. Evropské justiční systémy. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 12, s. 4.
- ČERNÝ, Petr. Několik úvah o našich hodnotách. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 12, s. 10.
- ČERNÝ, Petr. Výtka soudci a státnímu zástupci. *Právní rozhledy*, 2014, roč. 22, č. 23-24, s. 835.
- FRIEDEL, Tomáš. Jak čeští soudci (ne)smí jednat. Praxe kárného soudu ve věcech kárných řízení se soudci v letech 2008-2014. *Jurisprudence*, 2015, roč. 24, č. 1, s. 15.
- HANUŠ, Karel. Pět P justice. *Soudce*, 2013, roč. 15, č. 3, s. 18.
- HRDLIČKOVÁ, Ivana. Odpovědnost soudce v České republice. *Soudce*, 2006, roč. 8, č. 9, s. 7.
- KOPECKÝ, Martin. K právní povaze výtky drobných nedostatků osobě podléhající kárné odpovědnosti. *Jurisprudence*, 2016, roč. 25, č. 3, s. 11 – 19.
- KOSAŘ, David. Kárná řízení se soudci v judikatuře ESLP. *Právní rozhledy*, 2015, roč. 23, č. 19, s. 664 – 665.
- KOSAŘ, David. Kritika soudců v České republice. *Soudní rozhledy*, 2011, roč. 12, č. 4, s. 113.
- KUČEROVÁ, Pavla. Nezávislost a odpovědnost soudců. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 10, s. 356.
- MALENOVSKÝ, Radek. „Lex Kučera“: předcházející vzdání se funkce soudce obcházením zákona – a tudíž neplatné – či právně souladné? *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 18, s. 667.
- MALENOVSKÝ, Jiří. Nakousnuté sousto nezávislosti soudní moci na moci výkonné zůstává na stole. *Právní rozhledy*, 2008, roč. 16, č. 8, s. 271.
- MALENOVSKÝ, Radek. Několik úvah nad vhodností a ústavností určitých aspektů kárného řízení se soudci. *Právní rozhledy*, 2011, roč. 19, č. 11, s. 402-404.
- MATES, Pavel, ŠEMÍK, Karel. Nad důstojností soudcovského stavu. *Jurisprudence*, 2014, roč. 23, č. 2, str. 42.
- MOTYČKA, Petr. Kárná řízení advokátů, soudců a státních zástupců aneb měří se všem stejným metrem? *Bulletin advokacie*, 2015, roč. 22, č. 1 – 2, s. 46.
- PÁCAL, Jiří. Je možné kárně postihovat soudce za průtahy v řízení za situace, kdy jim nejsou mocí výkonnou – Ministerstvem spravedlnosti zajištěny potřebné personální a materiální předpoklady pro řádný výkon soudnictví? *Soudní rozhledy*, 2002, roč. 3, č. 2, s. 37-38.
- SVÁČEK, Jan. Emancipace soudní moci. *Soudce*, 2006, roč. 7, č. 1, s. 5.
- VESELÝ, Vít. Nezávislost soudců a posuzování kvality soudních rozhodnutí. *Soudce*, 2012, roč. 14, č. 7-8, s. 10.

VYKLICKÝ, Jan. Honor est praemium virtutis aneb Etika soudcovského jednání. *Soudce*, 2004, roč. 6, č. 11, s. 3.

Soudce, 2006, roč. 8, č. 6, s. 37.

Sborník

JIRSA, Jaromír a kol. *Klíč k soudní síni: příručka pro začínající soudce a advokáty*. Praha: LexisNexis CZ, 2006, s. 14 - 15.

Internetové zdroje

DOLEŽÍLEK, Jiří. *Psychologicko-diagnostické vyšetření uchazečů o funkci soudce – „mýty“ a realita* [online]. www.jacz.cz, 16. listopadu 2010 [cit. 20. září 2016]. Dostupné na <<http://www.jacz.cz/index.php/aktuality/napsali-o-nas/418-soudce-102010-psychologicko-diagnosticke-vysetreni-uchazecu-o-funkci-soudce-myty-a-realita>>.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníkový slovník – soudnictví* [online]. www.beck-online.cz, 2009 [cit. 5. září 2016]. Dostupné na <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfpw64zrguxhg33vmrxgsy3uozuq&groupIndex=0&rowIndex=3541>>.

HENDRYCH, Dušan a kol. *Právníkový slovník – soudní moc* [online]. www.beck-online.cz, 2009 [cit. 5. září 2016]. Dostupné na <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembqhfpw64zrguxhg33vmrxgsx3nn5rq&groupIndex=0&rowIndex=3531>>.

JAKEŠOVÁ, Dana. *Advokáti jsou v kárných řízeních postihováni přísněji než soudci a žalobci* [online]. www.epravo.cz, červenec 2015 [cit. 2. listopadu 2016]. Dostupné na <http://tablet.epravo.cz/7-2015/34_z-praxe-advokati-jsou-v-karnych-rizenich-postihovani-prisneji-nez-soudci-a-zalobci>.

JIRSA, Jaromír. *Slovo prezidenta - červen* [online]. www.sucr.cz, červen 2011 [cit. 5. září 2016]. Dostupné na <<http://www.sucr.cz/zpravy-a-stanoviska/slovo-prezidenta/27-slovo-prezidenta---cerven.html>>.

JURMAN, Miroslav. *Nový zákon o soudech a soudcích* [online]. www.epravo.cz, 5. února 2002 [cit. 9. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/clanky/obcanske-pravo/novy-zakon-o-soudech-a-soudcich-15702.html>>.

KRAMER, Jaroslav. *72 hodin se soudci (část třetí)* [online]. www.epravo.cz, 21. března 2012 [cit. 10. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.epravo.cz/top/efocus/72-hodin-se-soudci-cast-treti-81701.html>>.

MALECKÝ, Ondřej. *Baxa k Pelikánovu legislativnímu balíku: Zákon přichází ve špatnou chvíli, kárná novela je zbytečná a protiústavní* [online]. www.ceska-justice.cz, 1. května 2015 [cit. 9. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2015/05/baxa-k-pelikanovu-legislativnimu-baliku-zakon-prichazi-ve-spatnou-chvili-doprovodne-normy-jsou-zbytecne-a-protiustavni/>>.

PASEKOVÁ, Eva. *Vojtěch Šimíček: Soudci by měli mít nárok na tvůrčí volno, aby „nevyhořeli“* [online]. www.ceska-justice.cz, 28. října 2016 [cit. 2. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2016/10/vojtech-simicek-soudci-meli-mit-narok-na-tvurci-volno-aby-nevyhoreli/>>.

ŠRÁMEK, Dušan. *Kárných řízení se soudci by mohlo být víc, předpokládá to větší aktivitu žalobců* [online]. www.ceska-justice.cz, 23. června 2015 [cit. 31. října 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2015/06/karnych-rizeni-se-soudci-by-mohlo-byt-vic/>>.

VOJTEK, Petr. *Odpovědnost za škodu při výkonu veřejné moci. Komentář* [online]. www.beck-online.cz, 2012 [cit. 10. listopadu 2016]. Dostupné na <<https://www.beck-online.cz/bo/document-view.seam?documentId=nnptembrgjpwe3llgi4c443c14ytsojls4ztkoc7obtdk&groupIndex=0&rowIndex=8>>.

Kárné řízení se soudcem po složení funkce? Ministerstvo doprovodnou novelu zákona o státním zastupitelství vypustí [online]. www.ceska-justice.cz, 7. prosince 2015 [cit. 3. listopadu 2016]. Dostupné na <<http://www.ceska-justice.cz/2015/12/karne-rizeni-se-soudcem-po-slozeni-funkce-ministerstvo-doprovodnou-novelu-zakona-o-statnim-zastupitelstvi-vypusti/>>.

Právní předpisy

sdělení č. 209/1992 Sb., sdělení federálního ministerstva zahraničních věcí o sjednání Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod a Protokolů na tuto Úmluvu navazujících návrh zákona o státní zastupitelství a doprovodných novel. Praha: Poslanecká sněmovna parlamentu ČR, volební období od 2013, sněmovní tisk č. 790/0, 2016, dostupný na internetové stránce <http://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=7&CT=790&CT1=0#prilohy> ústavní zákon č. 1/1993 Sb., Ústava České republiky, ve znění pozdějších předpisů

ústavní zákon č. 2/1993 Sb., Listina základních práv a svobod, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona České národní rady č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti, ve znění pozdějších předpisů,
zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců, státních zástupců a soudních exekutorů, ve znění účinném ke dni 1. dubna 2002
zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, ve znění pozdějších předpisů
zákon č. 314/2008 Sb., kterým se mění zákon č. 6/2002 Sb., o soudech, soudcích, přísedících a státní správě soudů a o změně některých dalších zákonů (zákon o soudech a soudcích), ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 7/2002 Sb., o řízení ve věcech soudců a státních zástupců, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 349/1999 Sb., o Veřejném ochránci práv, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 283/1993 Sb., o státním zastupitelství, ve znění pozdějších předpisů, zákon č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů, a zákon č. 85/1996 Sb., o advokacii, ve znění pozdějších předpisů

Judikatura

nález ÚS ze dne 21. ledna 2008, sp. zn. III. ÚS 1076/07

nález ÚS ze dne 29. září 2010, sp. zn. Pl. ÚS 33/09

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. března 2009, sp. zn. 11 Kss 3/2008

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. května 2009, sp. zn. 11 Kss 1/2008

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. června 2009, sp. zn. 11 Kss 2/2008

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. června 2009, sp. zn. 13 Kss 2/2009

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. června 2009, sp. zn. 13 Kss 1/2009

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. října 2009, sp. zn. 13 Kss 3/2009

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. října 2009, sp. zn. 13 Kss 6/2009

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 15. října 2009, sp. zn. 13 Kss 5/2009

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 4. listopadu 2009, sp. zn. 11 Kss 2/2009

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. prosince 2009, sp. zn. 13 Kss 7/2009

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. prosince 2009, sp. zn. 13 Kss 4/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. dubna 2010, sp. zn. 13 Kss 8/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. dubna 2010, sp. zn. 13 Kss 9/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. dubna 2010, sp. zn. 13 Kss 11/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. května 2010, sp. zn. 11 Kss 6/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. srpna 2010, sp. zn. 13 Kss 10/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. srpna 2010, sp. zn. 13 Kss 1/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. září 2010, sp. zn. 13 Kss 2/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. listopadu 2010, sp. zn. 13 Kss 4/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 24. listopadu 2010, sp. zn. 11 Kss 1/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 24. listopadu 2010, sp. zn. 11 Kss 8/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 11 Kss 1/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 11 Kss 5/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 11 Kss 7/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. prosince 2010, sp. zn. 11 Kss 9/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 13. prosince 2010, sp. zn. 13 Kss 5/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. prosince 2010, sp. zn. 13 Kss 3/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. prosince 2010, sp. zn. 13 Kss 6/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. ledna 2011, sp. zn. 11 Kss 2/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. ledna 2011, sp. zn. 11 Kss 5/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. ledna 2011, sp. zn. 13 Kss 10/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 2. února 2011, sp. zn. 11 Kss 10/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. února 2011, sp. zn. 11 Kss 4/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 17. března 2011, sp. zn. 13 Kss 7/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 17. března 2011, sp. zn. 13 Kss 8/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. března 2011, sp. zn. 13 Kss 9/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. dubna 2011, sp. zn. 11 Kss 8/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. května 2011, sp. zn. 13 Kss 11/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. května 2011, sp. zn. 13 Kss 2/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. května 2011, sp. zn. 13 Kss 1/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. května 2011, sp. zn. 13 Kss 4/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. května 2011, sp. zn. 11 Kss 3/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. května 2011, sp. zn. 11 Kss 4/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 1. června 2011, sp. zn. 11 Kss 11/2010

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. června 2011, sp. zn. 11 Kss 11/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. června 2011, sp. zn. 11 Kss 3/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 30. června 2011, sp. zn. 11 Kss 9/2009
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 30. června 2011, sp. zn. 11 Kss 3/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 30. června 2011, sp. zn. 11 Kss 6/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 7. září 2011, sp. zn. 11 Kss 7/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 21. září 2011, sp. zn. 11 Kss 5/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. října 2011, sp. zn. 11 Kss 10/2010
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. října 2011, sp. zn. 11 Kss 6/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. října 2011, sp. zn. 11 Kss 9/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. října 2011, sp. zn. 13 Kss 3/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. října 2011, sp. zn. 13 Kss 5/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. října 2011, sp. zn. 13 Kss 6/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 19. října 2011, sp. zn. 11 Kss 1/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 2. listopadu 2011, sp. zn. 11 Kss 2/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. listopadu 2011, sp. zn. 13 Kss 9/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. listopadu 2011, sp. zn. 13 Kss 8/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. listopadu 2011, sp. zn. 13 Kss 10/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. listopadu 2011, sp. zn. 13 Kss 14/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. prosince 2011, sp. zn. 11 Kss 7/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. prosince 2011, sp. zn. 11 Kss 8/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. prosince 2011, sp. zn. 13 Kss 11/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. ledna 2012, sp. zn. 13 Kss 18/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. ledna 2012, sp. zn. 13 Kss 7/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. ledna 2012, sp. zn. 13 Kss 19/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. ledna 2012, sp. zn. 11 Kss 18/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. ledna 2012, sp. zn. 11 Kss 19/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. února 2012, sp. zn. 13 Kss 20/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. února 2012, sp. zn. 13 Kss 12/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 15. března 2012, sp. zn. 13 Kss 16/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. března 2012, sp. zn. 16 Kss 1/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 4. dubna 2012, sp. zn. 11 Kss 10/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 4. dubna 2012, sp. zn. 11 Kss 4/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. dubna 2012, sp. zn. 13 Kss 15/2011

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. dubna 2012, sp. zn. 13 Kss 17/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. května 2012, sp. zn. 13 Kss 13/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. května 2012, sp. zn. 11 Kss 13/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. května 2012, sp. zn. 11 Kss 14/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. května 2012, sp. zn. 11 Kss 15/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. května 2012, sp. zn. 11 Kss 12/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. června 2012, sp. zn. 13 Kss 1/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 13. června 2012, sp. zn. 13 Kss 3/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. června 2012, sp. zn. 11 Kss 11/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. června 2012, sp. zn. 11 Kss 20/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. června 2012, sp. zn. 11 Kss 22/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. července 2012, sp. zn. 16 Kss 2/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. července 2012, sp. zn. 16 Kss 3/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. září 2012, sp. zn. 11 Kss 16/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 6. září 2012, sp. zn. 16 Kss 4/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 19. září 2012, sp. zn. 11 Kss 21/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 19. září 2012, sp. zn. 11 Kss 2/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 3. října 2012, sp. zn. 11 Kss 17/2011
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 3. října 2012, sp. zn. 11 Kss 1/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. října 2012, sp. zn. 13 Kss 2/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. října 2012, sp. zn. 13 Kss 6/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. října 2012, sp. zn. 13 Kss 8/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 7. listopadu 2012, sp. zn. 11 Kss 4/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. listopadu 2012, sp. zn. 16 Kss 5/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 30. listopadu 2012, sp. zn. 16 Kss 7/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. prosince 2012, sp. zn. 11 Kss 7/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 19. prosince 2012, sp. zn. 11 Kss 6/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. ledna 2013, sp. zn. 13 Kss 5/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. ledna 2013, sp. zn. 13 Kss 7/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 23. ledna 2013, sp. zn. 11 Kss 3/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 23. ledna 2013, sp. zn. 11 Kss 8/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 23. ledna 2013, sp. zn. 11 Kss 5/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 15. března 2013, sp. zn. 13 Kss 2/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. března 2013, sp. zn. 16 Kss 6/2012

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. března 2013, sp. zn. 11 Kss 10/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. března 2013, sp. zn. 11 Kss 1/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. dubna 2013, sp. zn. 11 Kss 2/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 25. dubna 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 25. dubna 2013, sp. zn. 16 Kss 3/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. května 2013, sp. zn. 13 Kss 4/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. května 2013, sp. zn. 13 Kss 9/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. května 2013, sp. zn. 11 Kss 9/2012
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. května 2013, sp. zn. 11 Kss 3/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. května 2013, sp. zn. 11 Kss 4/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. června 2013, sp. zn. 16 Kss 2/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. června 2013, sp. zn. 16 Kss 5/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 26. června 2013, sp. zn. 13 Kss 1/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. června 2013, sp. zn. 13 Kss 3/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. června 2013, sp. zn. 13 Kss 4/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. června 2013, sp. zn. 13 Kss 5/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. září 2013, sp. zn. 16 Kss 4/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 3. října 2013, sp. zn. 16 Kss 6/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 3. října 2013, sp. zn. 16 Kss 8/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. října 2013, sp. zn. 11 Kss 5/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. října 2013, sp. zn. 13 Kss 10/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. října 2013, sp. zn. 13 Kss 7/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. října 2013, sp. zn. 13 Kss 8/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 6. listopadu 2013, sp. zn. 11 Kss 6/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 6. listopadu 2013, sp. zn. 11 Kss 8/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 28. listopadu 2013, sp. zn. 16 Kss 1/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 4. prosince 2013, sp. zn. 11 Kss 7/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. prosince 2013, sp. zn. 11 Kss 9/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. ledna 2014, sp. zn. 16 Kss 7/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. ledna 2014, sp. zn. 16 Kss 10/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. ledna 2014, sp. zn. 16 Kss 1/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. března 2014, sp. zn. 16 Kss 9/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. března 2014, sp. zn. 16 Kss 2/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. března 2014, sp. zn. 11 Kss 11/2013

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 4. dubna 2014, sp. zn. 16 Kss 11/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 23. dubna 2014, sp. zn. 13 Kss 11/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 23. dubna 2014, sp. zn. 13 Kss 1/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 24. dubna 2014, sp. zn. 11 Kss 3/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 14. května 2014, sp. zn. 13 Kss 2/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. května 2014, sp. zn. 16 Kss 12/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. května 2014, sp. zn. 11 Kss 10/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. května 2014, sp. zn. 11 Kss 2/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. června 2014, sp. zn. 13 Kss 12/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 26. června 2014, sp. zn. 11 Kss 1/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. září 2014, sp. zn. 13 Kss 3/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 3. října 2014, sp. zn. 16 Kss 3/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 22. října 2014, sp. zn. 13 Kss 5/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 30. října 2014, sp. zn. 11 Kss 5/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 19. listopadu 2014, sp. zn. 13 Kss 4/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. listopadu 2014, sp. zn. 16 Kss 4/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. listopadu 2014, sp. zn. 11 Kss 6/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 27. listopadu 2014, sp. zn. 16 Kss 6/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. února 2015, sp. zn. 13 Kss 6/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 18. března 2015, sp. zn. 13 Kss 7/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 19. března 2015, sp. zn. 16 Ks 5/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. dubna 2015, sp. zn. 11 Kss 4/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 9. dubna 2015, sp. zn. 11 Kss 7/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. června 2015, sp. zn. 16 Kss 7/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 25. června 2015, sp. zn. 11 Kss 1/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 20. května 2015, sp. zn. 13 Kss 1/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 21. října 2015, sp. zn. 13 Kss 2/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 2. listopadu 2015, sp. zn. 11 Kss 5/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 5. listopadu 2015, sp. zn. 11 Kss 8/2014
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. listopadu 2015, sp. zn. 16 Kss 1/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 4. prosince 2015, sp. zn. 11 Kss 2/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 10. prosince 2015, sp. zn. 16 Kss 2/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. února 2016, sp. zn. 16 Kss 3/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. února 2016, sp. zn. 16 Kss 4/2015

rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. března 2016, sp. zn. 13 Kss 3/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. března 2016, sp. zn. 11 Kss 3/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 31. března 2016, sp. zn. 11 Kss 4/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 12. dubna 2016, sp. zn. 11 Kss 2/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 21. dubna 2016, sp. zn. 16 Kss 5/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 25. dubna 2016, sp. zn. 11 Kss 3/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 24. května 2016, sp. zn. 13 Kss 9/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 24. května 2016, sp. zn. 13 Kss 6/2013
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 6. června 2016, sp. zn. 11 Kss 6/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. června 2016, sp. zn. 13 Kss 1/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 16. června 2016, sp. zn. 16 Kss 1/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 30. června 2016, sp. zn. 13 Kss 3/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 30. června 2016, sp. zn. 16 Kss 3/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. srpna 2016, sp. zn. 13 Kss 4/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 11. srpna 2016, sp. zn. 16 Kss 4/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. září 2016, sp. zn. 16 Kss 6/2015
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. září 2016, sp. zn. 13 Kss 2/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 8. září 2016, sp. zn. 16 Kss 2/2016
rozhodnutí kárného senátu NSS ze dne 29. září 2016, sp. zn. 11 Kss 1/2016

Rozhodnutí ELSP

rozsudek velkého senátu ESLP z 19. 4. 2007, Vilho Eskelinen a další proti Finsku, stížnost č. 63235/00

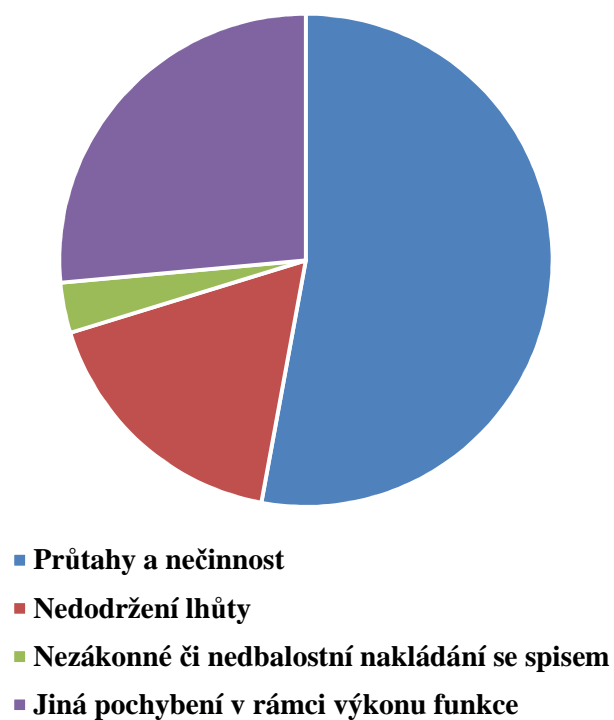
rozsudek ESLP ze dne 8. června 1976, Engel a ostatní proti Nizozemí, stížnost č. 5100/71, 5101/71, 5102/71, 5354/72 a 5370/72

Seznam příloh

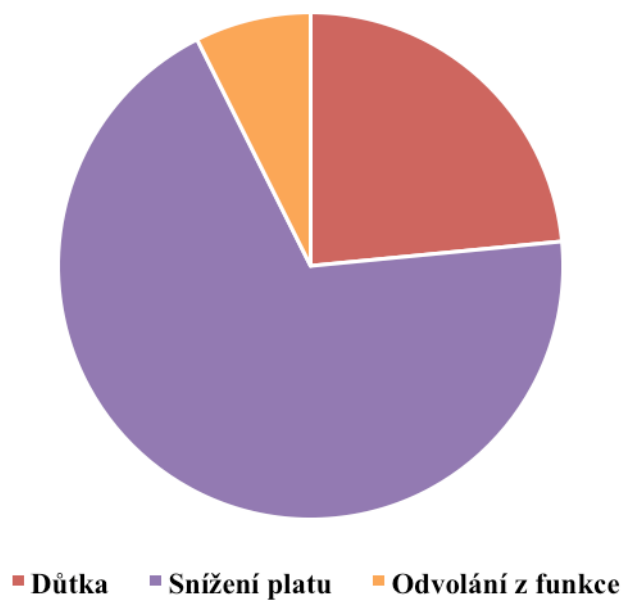
Příloha č. 1: Graf četnosti jednotlivých druhů kárných provinění v rámci podaných kárných návrhů

Příloha č. 2: Graf četnosti jednotlivých druhů kárných provinění, za která byli soudci uznáni vinnými v rozhodnutích kárných senátů NSS

Příloha č. 3: Graf četnosti uložených kárných opatření

Abstrakt / Summary

Abstrakt

Diplomová práce s názvem „Kárná odpovědnost soudce v České republice“ se zabývá problematikou kárné odpovědnosti soudců v České republice, a to především teoretickým vymezením kárné odpovědnosti a termínů souvisejících, jako je např. kárné provinění, kárné opatření a kárné řízení, na které navazuje kvantitativní analýza. Na toto vymezení navazuje analýza rozhodnutí kárných senátů Nejvyššího správního soudu a kvantitativní přehled spáchaných provinění a uložených opatření. Diplomantka pracuje s dostupnými odbornými zdroji a především se značným množstvím rozhodnutí kárných senátů, jakožto pramenem nezbytným pro zodpovězení výzkumných otázek a zhodnocení současné situace v rámci kárné odpovědnosti.

Summary

This thesis named "Disciplinary liability of Judges in the Czech Republic" deals with the issue of disciplinary liability of judges in the Czech Republic, dealing mainly with theoretical definition of the terms such as a disciplinary offense, disciplinary measures and disciplinary proceedings followed by quantitative analysis. This definition is followed by the analysis of the decisions of Disciplinary Committee of Supreme Administrative Court and quantitative overview of committed offences and their imposed measures. The student uses the available, specialised sources and mainly high quantity of decisions of Disciplinary Committee being an indispensable resource to answer the questions of the research and to evaluate the current state of disciplinary responsibility.

Seznam klíčových slov / Keywords

Klíčová slova: moc soudní, soudce, kárná odpovědnost, kárné provinění, kárné opatření, kárné řízení, kárný senát, Nejvyšší správní soud, důtka, snížení platu, odvolání z funkce

Key words: judicial power, judge, disciplinary liability, disciplinary offense, disciplinary sanction, disciplinary proceeding, disciplinary senate, Supreme Administrative Court, reprehension, reduction of the pay, removal from the office